

Slovenski

PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 2. V Celovcu 15. februarja 1878. XXVII. tečaj.

Pridiga za nedeljo Kvinkva- gesimo.

(O prerokovanji. Gov. F. R.)

„Glejte, mi gremo gori v Jeruzalem in vse bo se spolnilo, kar je bilo prerokovano o Sinu človekovem po prerokih“
(Luk. 18, 31.)

Vvod.

Kedar so se približevali visoki prazniki, hodil je naš ljubi Zveličar v Jeruzalem, da pobožno obišče častiti tempelj, in da tam opravi visoki god. S tem je pričal Jezus, da je podana Mozesova postava od Boga in toraj veljavna, dokler ne postavi obljubljeni Zveličar nove postave. Tam je iskal Jezus tudi priložnosti, da razširja svoj nauk tudi med takimi, ki so živeli zunaj domovine, in ga toraj drugekrat niso mogli poslušati. Ko je šel zadnjikrat v Jeruzalem, vedel je prav dobro, da se bliža njegovo trpljenje in smert. Zato je povedal svojim apostelnom že prej, kaj se bode zgodilo z njim, da ne bi preveč se vstrašili, ko pride njegova zadnja ura. Rekel jim je med potjo: „Glejte, mi gremo gori v Jeruzalem in vse se bo spolnilo, kar je bilo prerokovano o Sinu človekovem po prerokih. Nevernikom ga bojo izdali, zasramovali, bičali in zapljuvali. In potem, ko so ga bičali, ga bojo umorili, in on bo vstal spet tretjega dne.“

Tako je govoril naš ljubi Zveličar apostelnom, mi pa spoznavajmo iz tega, kako dobro je vedel Jezus za vse to, kar ga čaka. Povedal je pa to, kar se bode gotovo zgodilo, in česar nikdo ni

mogel takrat vedeti. Tako je prerokoval Jezus sam svoje terpljenje, svojo smert in svoje vstajenje. Mi pa učimo se danes:

I. Kaj se pravi prerokovati in kdo prerokuje?

II. Kaj je bilo prerokovano o Jezusovi smerti?

Ljubi Jezus, ki si prerokoval aposteljnomo svoje terpljenje, blagoslovi nas, dokler premišljujemo tvoje prerokovanje. P. m.!

Razlaga.

I. Večkrat se govori: Ta človek je pravi vedež, vse zna prerokovati; tisti mož je vreme prerokoval prav po resnici; ona žena prerokuje iz roke srečo in nesrečo. Slišali ste tudi iz svetega pisma, kaj je bilo prerokovano o našem Zveličarju, in današnje sveto evangelje pové, kaj je o sebi prerokoval Jezus sam. Ali pa tudi veste: Kaj se pravi prerokovati in kdo zamore prerokovati?

Prerokovati se pravi, za gotovo napred povedati tak dogodek, ki se bo še le zgodil, in kateri se ne more zvedeti iz natornih vzrokov. Le pazite na pomen teh besedi. Prerokovanje ne naznanja le samo, da bi znalo se zgoditi to ali tisto; prerokovanje ne naznanja tako tje v en dan, kar se pozneje znabiti zares zgodi; temuč prerokovanje pove nekaj prihodnjega prav za gotovo. Kdor naznanja minule stvari, ali take reči, ki se godé daleč od nas, tak še nikdar ni prerok; resnični prerok pove nekaj prihodnjega, kar se bo še le zgodilo. Presoditi se mora tudi prerokovana stvar, ker prerokovana je samo takrat, kedar iz natornih vzrokov ne more se zvedeti. Kedar toraj zdravnik bolniku zdravje ali smert napoveda, kedar koledar hudo ali slabo vreme naznanja, kedar politikar o vojski ali o miru pisari: to še ni prerokovano, ker se daje deloma spoznati z učenostjo zdravniško, z opazovanjem zraka in vetrov, ali s primerjanjem političnih razmer. Prerokovano je pa tedaj, kedar nekdo kaj tacega napred pove, kar je neodvisno od natornih postav in od človeških misli ali namenov.

Kaj tacega za gotovo naznanjati pa le samo Bog zamore, ker le samo on spregleduje ves fizični in moralni svet; to se pravi, le samo Bog zna za vse natorne postave in njih nasledke, in ve za vse človeške misli in njih namene. Zatorej rečemo, da le samo Bog prerokovati zamore. To verujejo kristjani in pogani, ker vsi prilačujejo prerokovanje Bogu ali bogovom. Že slavni Ciceron je rekel: „Stara in iz starodavnih časov sprejeta misel, ktero poterjuje rimsko ljudstvo in poterjujejo vsi narodi, je ta, da se nahaja med ljudmi neko poznanje prihodnjih reči, in da to poznanje ne izhaja iz človeškega razuma, temuč od bogov.“ (Cic. de divin.) Prav jasno pa izreka to resnico sv. pismo stare zaveze, ko Bog sam Izraelcem govori: „Spominjajte se, da sem jaz Bog, in ni ga drugzega Boga; tudi ni podobnega meni, ki bi naznanjal najpervo iz začetka, in tudi iz početka naznanjal to, kar še ni se zgodilo.“ (Izaj. 46. 9—10.)

Tako pride prerokovanje od Boga in spričuje resnico tistega nauka ali tiste stvari, na katero meri, ali katero poterditi hoče. „In kar je prerokoval prerok v imenu Gospodovem in ni se zgodilo, tega Gospod ni govoril!“ (Deut. 18, 22.)

Tako znanje prihodnjih reči zamore Bog tudi kakemu pametnemu bitju podeliti, da naj ga naznani ljudem. Ker je Bog vseveden, zato vidi vse, tudi prihodnje reči, jasno in kakor zdaj pred seboj. To svoje spoznanje zamore Bog kakemu človeku odkriti ali razodeti, da ga še človek tudi spoznava in z dušo gleda. Ne mislimo, da kaj tacega ni mogoče. Človek spoznava že s svojo slabo pametjo dokaj prihodnjih reči, koliko več in koliko bolj na gotovo in dobro bode spoznaval še le takrat, kedar ga Bog razsvitljuje ali ga podučuje. Glejte, taki možje so preroki; preroki stare zaveze so pa bili od Boga razsvitljeni možje, kateri so prihodnje reči vzlasti o Zveličarju naznanjali, kakor je to razodeval jim Bog.

II. Sveti preroki stare zaveze so prerokovali o prihodnjem Zveličarju okoljščine njegovega rojstva, njegovega življenja in njegove smerti. To prerokovanje zastran svoje smerti je imel v mislih naš Zveličar, ko je rekel svojim apostelnom: „Glejte mi gremo gori v Jeruzalem in vse se bo spolnilo, kar je bilo prerokovano o Sinu človekovem.“ Zato pogledjmo, kaj je bilo prerokovano o smerti Jezusovi?

Pobožni kralj David prerokuje v svojem 40. psalmu: „Človek, s katerim sem prijazen bil, v kterega sem zaupal, ki je vživiljal moj kruh, vzdignil se je zoper mene.“ Kedar to beremo, ali se ne spominjamo Judeža, ki je bil izmed apostelnov eden, ki je živel z Jezusom pod isto streho, in še pri zadnji večerji sedel pri Zveličarjevi mizi? Več sto let prej je že gledal v svojem duhu David Judeža, kako izdaja Jezusa.

Prerok Caharija govori v 11. postavi svojih bukev o Zveličarju: „Pretehtali so moje plačilo, trideset srebernikov; spodobno plačilo, za katero sem bil cenjen od njih.“ V 13. postavi pa govori tisti prerok: „Vdari pastirja, in ovce se bojo razkropile.“ Preljubi! mar prerok ni gledal pred seboj tisto gerdo kupčijo, ko so pismarji in farizeji dajali plačilo izdajavcu? Mar ni gledal pred seboj tisti večer, ko so bili aposteljni zadnjikrat z Jezusom na Oljski gori, in ko so prišli sovražniki Jezusa, da ga povežejo in pred sodnike tirajo? Oh zares, vsi aposteljni so zbežali, samo Peter in Janez sta mu sledila od daleč, in šla za njim v hišo velikega duhovna, kjer je zatajil Peter svojega Boga!

Kakor bi ga malal nam pred oči, tako lepo popisuje prerok Izajija prihodnjega Zveličarja. V 50. postavi svojih prerokovanj piše: „Moje telo sem podal tistim, ki me suvajo, in moja lica tistim, ki me vdarjajo; svojega obličja nisem obračal od tistih, ki me preklinjajo, in ki pljuvajo v me.“ V 53. postavi pa bere se: „Darovan

je, ker je sam hotel, in ni odperl svojih ust; kakor ovca se pelje v smert, in kakor jagnje obmolke pred tistim, ki ga striže.“ Preljubi! spominjajte se, da je pokazal naš Zveličar še na Oljski gori svojo božjo moč; lahko bi bil se rešil, ako bi bil hotel. Tega pa ni storil, temuč voljno je prevzel terpljenje, ki ga je naložil njemu nebeški Oče, da nas odreši.

V 2. psalmu se prerokuje o Zveličarju: „Vstali so kralji zemlje in pervaki so se zbirali zoper Gospoda in zoper njegovega Maziljenca.“ In prerok Izaija pravi: „Svoje življenje je dal v smert, in med razbojnike je bil prištet.“ Zares vsi sodniki so se zbirali zoper Jezusa. Visoki duhoven prejšnjega leta Anas, visoki duhoven tedajnega časa Kajfež, starašini ljudstva ali visoki zbor, poganski kralj Herodež, rimski namestnik Poncij Pilat — vsi so sodili Zveličarja. Zasramovali so ga, in ga obsodili v smert, da naj umerje v sredi dveh razbojnikov.

V 48. psalmu se pritožuje Zveličar: „Za živež so mi dali žolča, in v moji žeji so pojili me s kisom.“ V 21. psalmu: „Razdelili so si moja oblačila in za mojo obleko so srečkali.“ „Prebodli so moje roke in moje noge, prešteli so vse moje kosti.“ Mar ni v teh besedah že več sto let popred jasno bilo napovedano, kar se je pozneje godilo z Jezusom, in kar nam pripoveduje sveto evangelje o terpljenji našega Gospoda Jezusa Kristusa? Tako so gledali preroki s svojo dušo prihodnjega Zveličarja, kteremu se žolč ponuja, kateri ima prebodene roke in noge, kterega oblačilo se med čuvaje razdeli.

Še eno prerokovanje poglejmo, ki nam kaže Zveličarja zasmehovanega od tistih, ki hodijo memo križa. V 21. psalmu se bere: „Jaz sem červ in ne človek, posmeh ljudstva in izveržek naroda. Vsi, ki me gledajo, posmehujejo se mi, gibljejo usta in majajo glavo; on je zaupal v Gospoda, naj ga reši, naj ga ozdravi, ako ga ljubi.“ Tako so prerokovali preroki terpljenje in smert našega Zveličarja, in sami sebe tolažili z veselim upanjem prihodnje sreče. Tako pravi Izaija v 2. bukvah: „Tisti dan bo stala korenina Jesetova kot znamenje ljudstev, njega bojo molili narodi, in njegov grob bode častit.“ Kako lepo se to spolnuje, kedar na veliki teden stavljamo po cerkvah božje grobove, in kedar pomislimo, da do Jezusovega groba roma leto za letom na tisuče ljudi!

Sklep.

Preljubi kristjani! Že davno pred rojstvom našega Zveličarja je naznanjal Bog, kako in kaj bo terpel Zveličar za nas. Prerokovanje je tako jasno, da bi samo iz njega zamogli sestaviti povest za nas terpečega in umirajočega Zveličarja, in ta povest bi bila tisti prav podobna, ktero nam naznanjajo sveti evangelisti od Jezusa. Nisem še povedal vsega, kar je bilo prerokovano, pa že to malo

kaže, kako lepo se je vse spolnilo, kar so povedali preroki. To naj poterdi našo vero v Jezusa, in naj vnema v naših srcih gorečo ljubezen do Jezusa, kateri je terpel za nas, kakor so to preroki pre-rokovali. Amen.

Pridiga za I. postno nedeljo.

(Jezus v puščavi; samota je človeku koristna. Gov. L. F.)

„V tistem času je bil Gospod Jezus od Duha v puščavo peljan.“ (Mat. 4, 1.)

V v o d.

Drugo in tretjo nedeljo v adventu se bere evangelje od sv. Janeza kerstnika. Od njega pričuje Jezus sam, da je bil največi, kar jih je bilo od žene rojenih. Od Boga je bil poklican Odrešeniku pot pripravljat, in ljudem s perstom kazat Odrešenika. Kje je pa Janez izrastel? kdo ga je izredil? Je mar izrastel v kraljevskem poslopji? ali so ga izredile visoke šole? Nič od tega. Sv. evangelisti nam od Janeza le toliko pripovedajo, da je že v prvi mladosti šel v puščavo ob reki Jordanu, tam je ostro živel, revno se oblačil, da se je pripravljat na svoj poklic. V puščavi je bival, klical ljudi k pokori in Jezusu pot pripravljat, dokler ga Herodež ni ukazal v ječo vreči in ob glavo djati.

Od Jezusa samega vemo, da je do svojega 30. leta na tihem v Nacaretu živel in preden je začel učiti, šel je v puščavo, in se je tam 40 dni in noči postil in molil. Zatoraj pravi današnje sv. evangelje: „V tistem času je bil Gospod Jezus od Duha v puščavo peljan.“ Vsi pobožni in sveti možje so samoto ljubili, in če so le mogli, so popustili svet, da bi v samoti ložej služili Bogu. Jezus je tudi učil: „Kedar moliš . . . Mat. 6, 6. Vsi svetniki nam pri-poročajo samoto, kot najboljši pripomoček k zveličanju. Zato hočem samoto tudi jaz vam danes priporočati in vam povedati, kakošno samoto jaz menim, in kakošen dobiček človek od take samote ima?

Razlaga.

Gotovo ste vsi že slišali od puščavnikov, ki so se podali v najbolj samotne kraje, v puščave ali v goščave, kamor ni prišel živi človek; tam so ali v skalni dupljini ali v revni bajtici svoje dni preživeli. Sv. puščavnik Pavelj je šel v svojem 23. letu v pu-

ščavo in je tam preživel celih 90 let. Ptolomej je 15 let živel v neki samoti, kjer še vode ni imel, temuč je rosne kapljice v posode nabiral, da si je mogel svojo žejo gasiti. Ko je sv. Bruno svet popustil, odkazali so mu škof Hugo nardivjišo goščavo, da naj ondi živi. Sv. Hironim je bežal iz Rima in se je blizu Betlehema skrnil v neko dupljino, ktero je imenoval svoja nebesa. Ne menite, da bom vam rekel, naj tudi vi tako storite; dobro vem, da moramo živeti med svetom, med ljudmi in z ljudmi. Kedar vam samoto priporočam, mislim le, naj bi se vsak kristjan ogibal tistih nevarnih tovaršij, tistih nepotrebnih družeb, tistega pregrešnega razveseljevanja, po katerem se toliko duš časno in večno pogubi. Zato vam priporočam bolj samotno, tiho življenje, ker se po njem človeško serce manj pokazi, ker v tihoti lažje slišimo, kaj nam Bog govori, bolj razumemo, kaj je prav in našim dušam v zveličanje. Tovaršije, družbe, veselice so človeku vselej nevarne, mlademu in staremu.

Otrok, kteremu pustijo stariši v družbe zahajati, gotovo ne bo ostal dober, ubogljiv otrok, ker se bo vseh napak od drugih navzel in naučil. — Dekle, mladenec, ki hodita v povesnije in na veselice, bota težko nedolžnost ohranila. Marsiktera se mora svoje žive dni sramovati ali žalovati zavoljo tega, kar je na veselici skupila, in drugi bo na sodbi božji težek odgovor dajal zavoljo tega, kar je v tovaršijah pohujšanja dajal. Sv. Jakob uči: „Prijaznost s svetom, je sovražstvo z Bogom.“ (Jak. 4.) Že davno pred njim je Modri govoril: „Ne zavezi se z mnogimi prijatelji; zakaj pravih prijateljev je malo.“ — Žena, gospodinja, ki veliko v družbe zahaja, po hišah hodi, doma veliko dela zamudi in veliko greha naredi. Po hišah ljudi obira in opravlja, doma pa umazane in stergane otroke ima. — Gospodar, ki veliko v družbah, po osterijah poseda, se sam na duši in telesu pokvarja, hiša in družina mu tuja postajata; ker pri svojih otrocih in pri ženi nima veselja, zato tudi pri njih ljubezni ne najde. Gospodar in gospodinja slišita k hiši, kakor oče in mati k družini. Vsaka zanikernost v tej zadevi se hudo kaznuje. Torej družbe, tovaršije, veselice so nevarne.

Čemu je dobro tiho življenje? a) Naj govori sv. Tomaž Kempčan: „Ložeje je molčati, kakor v besedi se ne pregrešiti; ložeje je doma na tihem bivati, kakor zunaj doma dosti previdnemu biti. Kdor hoče do znotranjosti priti, z Jezusom naj gre preč od hrupa.“ Nekdo je rekel: Kolikorkrat sem bil med svetom, sem se slabejši vernil; torej samota ima to dobrega, da nas grehov obvaruje. b) Kedar na tihem živimo, naša duša Boga ložeje sliši, bolj razume in Bog sam jo uči in tolaži, — zato je Bog Izraeljce v puščavo peljal, da jim je tam svoje zapovedi dal. (Ozeja 2, 14.) Na samotnem otoku je sv. apostelj Janez dobival od Boga skrivna razodenja. c) V tihoti se človek za svoj poklic, za bolj imenitna opravila ložeje pripravlja. Zato je Bog svoje

izvoljene preroke v samoto klical, da jih je pripravljajl za njih sveti poklic: Janez Kerstnik je v puščavi živel, Jezus na tihem v Nacaretu; s tihim premišljevanjem se duhovni in škofje pripravljajo na svoj stan; modri, učeni možje opravljajo svoja dela na tihem, ne v posvetnem hrupu. d) Tiho življenje je najboljša priprava za srečno smert. V tihoti bomo našli serčni mir, kterega smo med svetom zgubili. V samoti tihega življenja nam pridejo solze prave pokore, ktere operejo naše grešne duše. Kdor se svetu (znanecm, prijateljem) odteguje, temu se Bog s svojimi angelji približuje. „Boljši je, da si skrit in za se živiš, kakor da čudeže delaš, pa sebe zanemarijaš.“ (Tomaž Kempč. I. 20.)

Pa tudi na drugo stran je tiho življenje boljše, kakor hrupno življenje; zakaj čim bolj se človek hrupa varuje, tem ložeje Boga sliši in svojo dušo zveliča. Zato je naša skerbliiva mati katoliška cerkev posebne čase postavila, o kterih nam prepoveduje, se veselovati, n. pr. adventni, postni čas, kvaterni tedni. Zatoraj veli peta cerkvena zapoved: „Ob prepovedanih časih ne smemo se veselovati.“ Sedanje dni se pač mnogo ljudi ne zmenja več za to cerkveno zapoved; po mestih in žalihog tudi po deželi napravljajo plese, veselice v adventu in postnem času. S tem prav očitno razodevajo, da sovražijo cerkev in da zaničujejo njene zapovedi. Vsak pošten človek in pameten kristjan se takemu početju ustavlja, se njega nikdar ne vdeležuje; advent in postni čas sta mu še sveti čas, ki ni podan za norosti in razveseljevanje, temuč za to, da se človek spet spominja svojega poklica, in da skerbi za svojo dušo. — To je tista samota, ktero nam cerkev in vsi pobožni učeniki priporočajo, ne da bi šli v kako goščavo ali puščavo, temuč da bi med svetom in ljudmi tiho in brez hrupa živeli, nepotrebnih družeb in govorov se varovali, nevarnih veselie in tovaršij se skerbno ogibali, tembolj pa Boga in božje nauke poslušali. Kdor hodi veliko med svet, ves posveten postane, posvetno misli, govori, dela, ker se ves navzame posvetnega duha: zato so se svetniki toliko bali sveta in posvetnih družeb, in so rajši na tihem služili Bogu.

Prepričan sem, da ta nauk ne bo se vam prilegel, posebno mlademu svetu ne, ki misli, da brez tovaršij in veselie se ne more živeti. Pa naj dopada ali ne, jaz govorim in povem, kakor je Jezus Kristus učil, in naša mati, sveta cerkev želi. Kedar minejo leta in se mlada kri ohladi, tedaj še vsak in vsaka spozna, da je tiho in mirno življenje, če že ni tako veselo, vendar bolj srečno in varno. V tihoti ali samoti človek ložej ovaruje se nespameti in pregreh.

Sklep.

Preljubi! hvalil in priporočal sem vam samoto, ker sta tudi Janez Kerstnik in Jezus v samoti živela, in jo nam cerkev priporoča. Razlagal sem vam, kako jaz mislim samoto, da ni treba,

iskati samotne goščave, ampak da le med svetom bolj tiho živimo, in se varujemo nepotrebnih družeb, tovaršij, govorov posebno pa veselice o prepovedanem času. Veliko dobrega za človeka ima tiho življenje, ker človek po njem ložej za dušo skerbi in se zveliča. Zatorej, kerš. stariši! ako so vam ljubi vaši otroci, varujte jih prevelike tovaršije; in ti mladina, ako ti je draga nedolžnost, ogiblji se povesnije in hrupnih veselice. Vi možje in žene, ako si želite, hišnega miru, prave sreče, vesele starosti, potem deržite se svojih hiš in družin. „Najzlahtniše cvetlice dušne sreče le v samoti tihega življenja cvetó“ Amen.

Pridiga za II. postno nedeljo.

(Ali so nebesa draga? Gov. —f—.)

Gospod, dobro nam je tukaj biti!“
(Mat. 17, 4.)

V v o d.

Gospod v svojem veličastvu na Taborski gori je moral biti res čudno lep. Njegov pogled je Petra toliko prevzel, da je rekel: „Gospod! dobro nam je tukaj biti; ako hočeš, naredimo tukaj tri šotore, tebi enega, Mozesu enega, in Eliju enega?“ Če je bil pa Jezus že na Taborski gori tako lep in veličasten, kako lep in veličasten pa je še le tam gori v nebesih ob božji desnici! Kdo bi tam pri njem si ne voščil večnega stanovanja? In glejte, ljubi moji! pot do Gospoda je tudi nam odperta. Tudi mi lahko k njemu pridemo, in to vse ložej, kakor si nekteri domišljujejo.

Nek učen mož je pisal svoje dni španskemu škofu Mondonedo Antonio Guevara, naj mu naznani, ali se v mestu Madrid živi drago ali po ceni. Škof odpiše svojemu prijatelju, da je živeč v mestu močno drag. Pristavlja pa, da imajo drugih reči prav veliko, ki so prav dober kup, na primer: debelih laži, lahkomisljenih mladenčev, nesramnih starcev, lažnjivih prijateljev, zarujavelih nevoščljivcev itd. Takih in enakih reči imamo pri nas toliko, da bi ž njimi lahko vse terge polnili in jih na prodaj stavili. Vendar vem neko reč, ki je še vse boljši kup in ktera bi ljudi neskončno srečne narejala, in jim vse želje spolnovala, ko bi jo le hotli kupiti. Ta reč je nebeško kraljestvo! Tako je pisal modri škof in slavni pridigar svojemu prijatelju. Ta je pač prav imel. Nebesa res niso tako neusmiljeno draga, kakor si nekteri domišljujejo, ki le vedno tožujejo in pravijo: Oh, kdo pač zamore v nebesa priti? Kdo bo pač zamogel gledati

kdaj Gospoda v njegovem veličastvu? Komu je pač mogoče, vse prav storiti? Jaz pa vam povem, da nebesa so boljši kup, kakor se vam dozdeva. Glejte! nebesa si prislužite:

I. s križem in terpljenjem; II. s koscem kruha, in III. z eno spokorno solzo. — Le poslušajte, kako!

Razlaga.

I. Kristus pravi: „Kdor hoče za menoj priti, naj zataji sam sebe, naj zadene vsak dan svoj križ, in naj hodi za menoj.“ Križ, ki ga Zveličar s tem omenja, ni drugega kot razno terpljenje, nadloge, in težave, ki nas vseskozi stiskajo. In da se nam res ne manjka takih težav, sami prav dobro veste iz lastne skušnje. Kje je pač hiša, v kateri bi ne bilo nobenega križa? Kaj ne, zdaj imate križ s svojimi otroci; zdaj pride nesreča pri vašem gospodarstvu; in komaj mine ta, se pritepe kaka bolezen v hišo, in vas morda dolgo-dolgo noče zapustiti. Tako vas tedaj križ za križem stiska in teži. Brez križa nikogar ni; čeravno temu ali unemu ne sloni na ramah, mu pa serce teži, in notranje, skrivno terpljenje je včasih še vse hujše od zunanjega, očitnega terpljenja.

Da si pa s svojim križem in terpljenjem lahko nebesa kupujemo, porok nam je beseda Jezusova. On sam je rekel, da po takem potu postajamo njegovi učenci; učenec pa mora tam biti, kjer je njegov učenik. In ravno po tem potu je hodil Jezus pred nami v nebo, da bi nam stanovanja pripravljaj ondi gori. V nebesa ga ni drugega pota razun kraljevega pota križev. In včasih bi ta križ, ki nas teži, sam po sebi še ne bil pretežek, pa nepoterpežljivost ga dela nam rada vse težega. Bodisi pa križ ali velik ali majhen, prenašati ga moramo vendar le voljno, če hočemo za Kristusom hoditi. „Vsi, ki hočejo pobožno živeti v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje terpeli in potrebno je, da nas poskušajo skušnjave in terpljenja.“

Pa mi utegneta reči: res je, da si z voljnimi prenašanjem križev in težav zamoremo nebesa zaslužiti, toda križe in nadloge prenašati je težko, toraj tudi nebesa niso tako dober kup, ampak so draga. Na take besede vam odgovarjam s sv. Pavljem: „Terpljenje sedanjega časa ni primeriti s prihodnjo častjo, ki bo nad nami razodeta“ (Rom. 8.) Če bi imeli, ljubi moji! tudi še toliko terpeti, vendar je vse to terpljenje neizrečeno majhno, če ga primerjamo neizrečenemu veselju v nebesih, ki nas čaka po prestanem terpljenju. In le povejte mi: Kaj pa ste že toliko hudega prestali? Ali so te, ljubi kristjan! morda že kdaj z biči do kervavega raztepli? Ali so ti že kdaj ternjevo krono posadili na glavo? Ali so te mar na križ razpeli, ti roke in noge z žebli pribili, in te zaničevali in zasramovali v smertnih težavah? Ali si mar že prestal take muke, kakoršne so za nebesa preterpeli sveti marterniki? Veruj mi, ljubi

moj! da ti Gospod Bog gotovo ne naklada težjega križa, kakor ga zamoreš nositi. Križ pa le vendar moraš prenašati, nosi ga toraj rad, z voljnim prenašanjem si boš nebesa pridobil. Molče in potrpežljivo ga zadeni na ramo dan na dan in Kristus sam, ki je nedolžen nosil svoj križ, pomagal bo križ nositi tebi, ki si križa vreden, ter si ga sebi zaslužil.

Dobro si tedaj vtisnite v glavo, ljubi kristjani! križi in terpljenje so najložeji pripomoček, s katerim si zamoremo nebesa kupiti. S tem si jih vsak dan lahko kupujemo. Križ nam je tako rekoč kazar ob potu v srečno večnost. Komaj premahamo kos pota, že zagledamo napis: Križ in terpljenje! In če dalje gremo proti nebesom, že spet drugi, tretji in četrti križ srečamo. Križevi pot je po tem takem najgotovejši pot v nebesa, in je tudi najboljši kup.

II. Pri vsem tem pa imamo še drugo ceno, s katero si zamoremo nebesa kupiti, in nikakor ne moremo se pritožiti, da nam ni mogoče v nebesa priti. Ktera pa je ta druga cena! Kristus sam jo nam pove rekoč: „Kdorkoli da piti komu izmed teh najmanjših le kozarec merzle vode v imenu učenca, resnično vam povem, ne bo zgubil svojega plačila.“ (Mat. 10, 42). Zatorej sv. Krizostom tako lepo pove in pravi: „Nebeško kraljestvo je kupčevanje; daj kosce kruha, požirk vode in prejmi nebesa zato; daj malo, in prejmi veliko; daj kaj bornega, in prejmi kaj velikega; daj časno in minljivo, in sprejmi nebeško in večno!“ (Hom. 9, de poenit.) Kdo je med nami, kateri bi ne zamogel tu ali tam storiti kako delo usmiljenja? Morda se marsikterikrat kak revež približuje tvojim durim, in ti ga kar na kratko dalje ravnaš, ter se zgovarjaš, da moreš za se skrbeti in za svoje otroke. Kako lahko-mišljeno razda včasih kak mladenec svoj poslednji venar; kako nepremišljeno potrosi svoj zaslužek kako dekle za nečimurno obleko; kako abotno zaverže in zaigra marsikak gospodar terdo zasluženi denar, s katerim bi si bil nebesa lahko pridobil in si kupil večno življenje!

Zato se bodo pa tudi sodni dan nevoščljivci in lakomniki, razuzdanci in zapravljljivi močno čudili, ko bodo videli, kako visoko da Kristus ceni dela usmiljenja. Prestrašno jim bo donela po ušesih beseda Gospodova, ki poreče: „Bil sem lačen, in mi niste dali jesti; žejen sem bil, in me niste napojili; nag sem bil, in me niste oblekli.“ Pojdite tedaj, in naj vam pomagajo vaši otroci, katerim ste toliko skupaj nagrabili, in ki so vas iz hiše spremili na pokopališče, nazaj gredé pa že tudi vas pozabili, ker ste jih izredili le za ta svet. Pojdite, in naj vam pomagajo vaši tovarši, s katerimi ste skupaj grešili; pojdite, in naj vam pomaga krivično blago, ki ste ga bili s tolikim trdom skupaj spravljali. Pa prepozno bo takrat, iskati tacega, ki bi pomagal! Kar vam je mogoče zdaj brez velikega truda, to vam bo takrat nemogoče pri vsem prizadevanji.

Prevdarite tedaj dobro, kako ste se dosihmal poslužili tega družega pripomočka, s katerim bi zamogli si kupiti nebesa. Verjamite mi, da nič ne bote obožali, ako od tega, česar obilno imate, potrebnim revežem kaj podelite. Če imate veliko, dajte veliko; če pa le malo imate, dajajte tudi od tega malega. Vsak „Bog plačaj!“ ki vam ga sestradani revež daje za vaš milodar, prišel vam bo prav pri Bogu. Le dosti takih poslancev („Bog plačaj!“) pred seboj pošiljajte, da vam tam gori pripravljajo dobro stanovanje. Kmalokmal bomo skončali svoj tek. Življenje hitro dalje gre, kakor val po vodi; ura za uro naglo premine, kakor bi jo veter odnesel.

Pa bi utegnil kdo izgovarjati se ter reči: Jaz nimam kaj ubogajme dajati, sam sem revež in siromak; za tako ceno si tedaj nebes nikakor ne morem kupiti, če bi bila tudi še tako dober kup. Zato vas opominjam še ene cene, ktero slehern ima, in s ktero si zamore tudi nebesa kupiti.

III. Ta tretja cena so solze prave resnične pokore. „Ogenj, ki ga greh zakuri, je sicer velik, in vendar ga utegne ena sama solza pogasiti,“ pravi sv. Krizostom. In kdo, ljubi moji! kdo bi si ne hotel za to majhno ceno nebes kupiti? Ali je mar kdo med vami, ki bi smel po pravici reči s Kristusom: „Kdo zmed vas me zamore greha prepričati?“ Če bi mi tako govorili, goljufali bi sami sebe, in bi resnice ne bilo v nas, pravi sv. apostelj. Vsi smo revni grešniki, in to tem revnejši, kolikor manj se zavemo, in kolikor manj spoznamo svojo revščino in nezmožnost. Ako bi, ljubi moj kristjan! spoznaval nesrečo, v ktero te je greh pripravil, gotovo bi se poslužil tega pripomočka! David je bil junak in kralj, kakoršnih je bilo še le malo na svetu. In veste, kaj pove on sam od sebe? „Moje solze,“ pravi, „moje solze so moja jed noč in dan“ (Ps. 41.). „S svojimi solzami sem močil svoje ležišče.“ (Ps. 6.) — Peter ni bil kaka mehka ženska, in vendar je bilo objokoval svojo pomoto. Kolikokrat pa ste vi že zatajili Gospoda? Kolikokrat ste ali s to ali uno krivico omadeževali svojo roko! Kolikrat ste najnedolžniše ljudi pobijali, če tudi ne na telesu, pa na duši? In kaj tirja Gospod od vas, da bi vas zamogel spet sprejeti za svoje otroke? Ali mar, da bi se od sveta odločili, ter zapustili svojo hišo, slovo vzeli od svojih otrok, in mu darovali svoje premoženje? Če bi tudi vse to storili, bi ne bili preveč storili, ako bi s tem nazaj zadobili neprecenljivo dobroto prijaznosti božje. Toda vsega tega Bog ne tirja; tirja pa le skesano, ponižno, poterto serce, ali z drugo besedo: solze prave pokore. „Zakaj ob tistem dnevu, ob katerem se bo brezbožnik nazaj povernil iz svojih napačnih potov, in bo pokoro delal, ne boma nič se spominjal njegovih poprejšnjih hudobij,“ tako govori Bog sam po preroku Ezechijelu. In ko bi bilo vaših grehov tudi kot zvezd na nebu ali peska ob morju: „le spreobrnite se k Gospodu, in potopil bo vse vaše grehe kot svinec v morje.“ Tako pravi nam božji prerok Izaija.

Kristjani! ali mi veste še za manjšo in lažjo ceno, s katero bi se zamogla nebesa kupiti? O gotovo ne! Le pogledajte! ni vam treba hribov in dolin prehoditi, ne v tuje dežele potovati, ne črez morje se prepeljavati, da bi tako nebesa služili. Vidite! tam le je spovednica, ondi poklekните prav ponižno, ter se odkritoserčno obtožujte vseh svojih grehov. „Bog je zvest in pravičen, da nas bo očistil sleherne hudobije.“ Vidite, tukaj je Kristus v zakramentu sv. rešnjega Telesa. Neprenehoma nas sklicuje: „Pridite k meni vsi, ki terpite in ste obloženi, jaz vas bom poživil.“ Nikar se tedaj nič več ne obotavljajmo: Nebesa so naš cilj in konec; in s resnično pokoro si jih zamoremo kupiti, pridobiti, zaslužiti.

Neka pobožna nuna je sedela zraven bolnika pozno v noči. Neprestanega dela trudna zaspi, dokler bolnik pojemati začne. V sanjah gleda nuna čudno prikazen. Zdelo se je njej, da se sodi neka duša, kakor se tehta blago. Škudelica z dobrimi deli je prazna in se požene na viš, škudelica s hudimi deli pa potegne se na vzdol. Hudi duhovi se že veselja smejijo, angelji pa kakor prestrašeni gori in doli tekajo. Kar prileti nek angelj in na tehtnico verže mokro ruto ali facolet. Škudelica dobrih del zdaj potegne do dna, in duša je bila sojena za sveta nebesa. Zdaj se nuna zbudi, bolnik je bil mertev, pod glavo pa je imel s solzami omočeno rutico. Solze resnične pokore kupile so mu sveta nebesa.

Sklep.

Nikar se mi toraj nikdo ne izgovarjaj, da so nebesa preveč draga, in si jih toraj ne more kupiti. Ali mar niso nebesa vse bolji kup kakor so laž in goljufija, togota in sovražtvo, nečistost in vsaka druga hudobija? Oh, koliko terpljenja prizadevajo vsi ti sovražniki grešniku že na tem svetu! Noč in dan ga terpinčijo, in mu ne dajo ne miru, ne pokoja! Mi pa vemo, da si s križem in terpljenjem, z usmiljenjem, in s pokoro zamoremo nebesa kupiti na unem svetu, in si pridobiti že tudi na tem svetu tisti mir, ki nam ga svet z vsem svojim goljufnim, minljivim in publicim veseljem ne more dati. O kristjani! nebesa nam ne smejo biti predraga; „ko bi človek tudi vse dal za večno ljubezen, vendar le to bi preveliko ne bilo!“ Tem bolj skerbni pa moramo za nebesa biti, ker se nam ponujajo tako po ceni, za tako majhne reči. Sv. Ignacij je večkrat zdihoval rekoč: „O da bi te le vendar ljudje spoznali, tebe, večno lepoto, lepo ljubezen, ljubeznjivo, večno veličanstvo!“ Zatoraj ti, o Gospod! pripelji nas k spoznanju, da voljno prenašanje križev in težav, radodarno usmiljenje in resnična pokora nas pelje v tvoje kraljestvo! O da bi pač vsi gledali enkrat Gospoda v njegovem veličanstvu ne le na Taborški gori, temveč v nebeških višavah! Amen.

Pridiga za III. postno nedeljo.

(O jezi. Gov. A. B.)

„V tistem času je izgnal Jezus hudiča.“
(Luk. 11, 14.)

V v o d.

Bog pošilja ljudem različne nesreče, da je skuša, ali kaznuje, ali da doseže kak poseben namen. Vzlasti ob času Kristusovem je bilo več ljudi od hudega duha obsedenih. Hudi duh je zbral takrat takorekoč vse svoje moči, da pokaže, kako mu je podveržen človeški rod. Obsedeni je zgubil pogled, ali ni slišal, ali je postal mutast, ali ga je metalo kakor bolezen. Takega nesrečneža je Zveličar ozdravil, in vse ljudstvo se je čudilo, da je bila beseda Jezusova tako mogočna. Ozdravljeni je pa gotovo hvalil Boga in po svetem življenji se varoval enake nesreče. — Preljubi! Sveta vera nas uči, da so bili nekdanj od hudega obsedeni ljudje, in da hudi duh zna sesti še zdaj v kakega človeka, ako to Bog dopusti. Takošen bi bil zares prav nesrečen in naših prošenj potreben. Vendar poznam tudi take ljudi, ki sicer niso obsedeni od hudega duha, vendar se obnašajo tako, kakor bi govoril iz njih hudi duh ali sedel v njih. — Takošni so jezni ljudje. — Jeza je eden izmed poglavitnih grehov, in dela človeka prav nesrečnega, Bogu zopernega in ljudem neprijetnega. Jeza je kakor hud duh, ki sede v človeka, in njegovo pamet otemni ter voljo oslabi. Zavoljo jeze je mnogo-mnogo nesreče in žalosti na svetu, pa tudi mnogo-mnogo nesrečnih v večnosti. Da bi se varovali jeze, in jo izgnali iz svojega serca, kakor je Jezus v tistem času izgnal mutastega hudiča, zato vam hočem danes razlagati:

- I. Kako strašen greh je jeza, in
- II. Kje najdemo pomoči zoper njo?

Razlaga.

I. Kedar rečemo, da je jeza strašen greh, takrat si mislimo krivično in nezmerno jezo. Je pa tudi jeza, ki ni noben greh. Pinees, vnuk velikega duhovna Arona, je umoril nekega Juda v svoji jezi, ko ga je videl grešiti, in bil je še pohvaljen od Boga. (4. Moz. 25.) Kristus naš Gospod je v svoji jezi izgnal prodajalce iz tempeljna in poderl njih mize in stole rekoč: „Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste storili iz nje jamo razbojnikov.“ (Luk. 14.) Taka jeza je pravična in brez vsega greha, tudi je taka jeza večkrat naša dolžnost. Jezati se smete vi stariši črez svoje nepokorne otroke,

gospodarji črez nezveste posle, predpostavljeni črez neubogljive podložne, ako le mere in pravičnosti ne žalite. Pa žali Bog! kolikokrat napravlja jeza tako nevihto, ki je podobna viharju na morji; kolikokrat postaja jezni človek tako basen in strašen, ko da bi ga bil obsedel sam hudi duh. Preljubi! jezni človek zamori v sebi vso ljubezen do Boga, do bližnjega in do samega sebe.

1. „To je prva in največa zapoved: Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega serca, iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli.“ (Mat. 22, 37.) Tako je rekel božji učenik judovskemu pismarju. Kje je pa greh, kateri te zapovedi ljubezni do Boga tako gerdo prestopi in tako lahko pozabi, kakor jeza? V jezi človek celo ne misli več na Boga, znabiti ga še preklinja. V jezi imenuješ sveto božje ime, križ Kristusov, svete zakramente; v jezi zaničuješ vse, kar je svetega. Ali veš, kaj delaš? Na milijone kristjanov kliče vsakega dne svojega Boga, da naj bi je obvaroval nagle smerti, in naj bi dal jim sprejeti svete zakramente, kedar pride zadnja ura. Ali mar tega ne *bo* treba tudi tebi? čemu toraj v jezi preklinjaš, kar sicer častiš? — Pri nekem veselem praznovanju v Rimu so se obhajale očitne igre. Cesar Kaligula se pelje tudi tje, da bi se nagledal, pa strašna burja se vlije in vse veselje pokazi. Hudo razjezani cesar pokliče Boga na boj rekoč: „Ti ubij mene, ali pa ubijem jaz tebe.“ Potem ukaže celej trumi vojakov, da naj streljajo proti nebu v Boga. — Preljubi kristjani! Mar se ne dozdeva nam smešna in norčava ta resnična dogodba? In glej, mar nisi tudi ti v svojej jezi podoben onemu cesarju? Tvoja kletev vpije proti nebu, Boga kličeš na boj. Še celo hudi duh se daje s sv. križem odgnati, ti pa križ preklinjaš. Znabiti se izgovarjaš, da si v jezi preklinjal; vendar povej mi, mar taka divja jeza ni strašen greh? Zastonj se izgovarjaš; s črnilom se ne more človek belo vmiti, in greh se ne daje zagovarjati z grehom.

2. Druga velika zapoved ljubezni, ki je prvi enaka, se glasi: „Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe!“ (Mat. 22, 39.) Da spo-
nujemo to zapoved, daje nam sv. pismo te-le dve postavi: „Glej, da nikoli drugemu ne storiš, česar sam nočeš, da bi se tebi zgodilo.“ (Tob. 4, 16.) In naš Zveličar pravi: „Karkoli hočete, da vam ljudje storijo, tudi vi jim storite.“ (Mat. 7, 12.) Zapomni si to, ti jezavi gospodar, ki nimaš poterpljenja s svojo ženo, s svojimi otroci, s svojimi posli; zapomni si to, ti jezavi sosed, ki se zmiram le prepiraš in z nikomur mirno živeti ne moreš. Zapomni si to, ti jezava gospodinja, ki od jutra do večera razlivaš svojo jezo nad vsakega, kdor te sreča. Sveto pismo uči: „Ne delaj prijaznosti z jezovim človekom, in ne pečaj se s togotnim možem.“ (Reg. 22, 24.) „Boljše je pod milim nebom, na dežji in na mraku, kakor s prepirljivo ženo v ravno tisti hiši.“ (Preg. 21, 9.) Preljubi! nikar

ne pozabimo besed, ktere je govoril ljubi Jezus, ko je razlagal peto božjo zapoved rekoč: „Slišali ste, da je bilo rečeno starim: Ne ubijaj, kdor pa ubiva, kriv bo sodbe. Jaz pa vam povem, da vsak, kteri se jezi nad svojim bratom, kriv bo sodbe; kdor pa svojemu bratu reče raka, kriv bo zbora, in kdor reče norec, kriv bo peklenškega ognja.“ (Mat. 5, 21.)

3. Oh gorje takemu, kdor nima ljubezni do Boga, in je nima do bližnjega, ker tak tudi nima ljubezni do samega sebe. On škoduje sebi samemu na truplu in na duši. Resnica je, kar pravi Job: „Togota umori neumneža.“ (Job. 5, 2.) Jeza kali zdravje in krajša življenje. Jeznemu zavre kri po žilah, kite oterpnejo, noge oslabijo, ves život se potrese. Ako se jezni naglo napije, lahko oboli na smert in umerje. Kar dela strup zavdanemu, to dela jeza razžaljenemu. Jezavec je sam svoj ubijavec. Tako škoduje jeza našemu truplu, in hotel bi Bog, da ne bi zgubili zraven še svoje duše! „Kedar brezbožni preklinja hudiča, preklinja svojo lastno dušo.“ (Prid. 21, 30.) V jezi svojo dušo obsojaš v pekel, čeravno bi rad se ga rešil; v jezi si zapiraš nebesa, čeravno bi je rad dosegel; v jezi spravljaš svoje truplo v grob, svojo dušo pa v pekel. V peklu jeze in kletve ni konca; kdor se boji toraj pekla, naj se tudi boji tako govoriti in se obnašati, kakor se obnašajo in govorijo v peklu. Oh, da bi vsi obvarovali se jeze, ki je toliko škodljiva in pregrešna! Res, da je težko svetovati in pomagati, ako pa ima kdo resnično voljo, jeze se znebiti, ta najde pomoči pri Jezusu. Naj vam še dalje razložim, kako je to?

II. Nesrečni človek, o katerem pravi današnje sveto evangelje, da je bil od hudega duha obseden, ni dobil nikjer pomoči. Vraže, ktere so z njim počenjali, niso mu pomagale, in zdravila, ktera so mu dajali, niso ga ozdravila. Usmiljeni ljudje, znabiti znanci, ga pripeljejo do Jezusa, kjer najde pomoči in zdravja. Preljubi kristjani! s prijaznim prigovarjanjem peljimo tudi mi jezavega človeka pred Jezusa, da premisli njegovo zapoved, da si ogleda njegov izgled, in da ga milosti prosi. Tako se bo poglela jeza, in vesela prijaznost bo napolnila serce.

1. Res je, da smo mi ljudje le slabe stvari, ki se razjezajo s kakim majhnim križem, kakor se zaziblje morje po majhnem vetriču. Vendar sv. Hironim pravi: „Ako se razjezimo kot ljudje, moramo jezo premagati kot kristjani!“ In nek Salvijan pravi: „Jezati se je človeško, jezo premagati pa keršansko.“ Zato pravi Kristus: „Kdor hoče moj učenec biti, naj zatajuje samega sebe, in naj vzame svoj križ, in naj hodi za menoj!“ (Mat. 16, 24) Koj od začetka svojega uka je rekel: „Blagor krotkim — blagor mirnim — blagor njim, ki preganjanje terpijo —“. Zatorej so tadi Kristusovi aposteljni pogosto učili o pohlevnosti, o miru, o poterpežljivosti. Tako želi sv. Peter vsem vernim za pozdrav: „Milost vam bodi, in mir se pomnoži. (I. Petr. 1.) Tako opominja sv. Pavelj: „Eden drugega

bremena nosite, in tako bote dopolnovali Kristusovo postavo.“ (Gal. 6, 2.) Tako uči tudi sv. apostelj Janez rekoč: „To je zapoved, katero ste slišali od začetka, da se ljubite med seboj.“ (Jan. 3, 11.)

2. Pohlevnemu, prijaznemu in poterpežljivemu biti je včasih prav težko, zato je dajal nam v teh čednostih Zveličar sam najlepši izgled. On kliče: „Učite se od mene, ker jaz sem ponižen in krotek iz serca.“ (Mat. 11, 29.) In zares, kako poterpežljiv in krotek ter ponižen je bil naš Gospod v svojem terpljenji! Kako krivično in goljufivo ter hudobno so ga dolžili njegovi sovražniki! Koliko zasramovanja je mirno prestal pred svojimi sodniki! Kako strašno so divjali ž njim nečloveški beriči! Smel se je braniti, ker je bil nedolžen; znal se je braniti, ker je bil vsemogočen: pa tega ni hotel storiti iz ljubezni do nas, ki ga z jezo žalimo. Kakor se pelje nedolžno jagnje v mesnico, dal se je on peljati v smert na križu. Odperl je sicer svoja usta še na križu, pa le zategavoljo, da moli za svoje sovražnike: „Oče odpusti jim, ker ne vedo, kaj delajo.“

3. Ne reci mi kdo, da je terpel Jezus lahko, ker je bil Bog in človek. S tem svojega terpljenja ni olajšal, sicer na križu ne bi bil klical: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“ Ker je pa Bog, zato nam Jezus pomagati zamore, ako ga pomoči prosimo. On sam veli: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obloženi in jaz vas bom poživil.“ (Mat. 11, 28.) Kako lepe so te besede, iz njih vemo, kje nahajamo pomoči zoper jezo in vsako drugo dušno slabost. Zatorej obračajmo se v molitvah do Jezusa; njemu tudi obljubujmo vsakega jutra, da jezo premagamo; njemu ponavljajmo to obljubo pri vsaki priložnosti, kedar nam nagla kri zavré, in se jeza v sercu oglasi. Bog pa tistih ne zapušča, kateri ga kličejo v žalosti in stiski svojega serca!

Sklep.

Preljubi kristjani! pokazal sem vam, kako močno je jeza pregrešna, ker žali ljubezen do Boga, do bližnjega in do samega sebe. Povedal sem vam tudi, da znamo jeze se obvarovati, ako se spominjamo Jezusovih nauk in izgledov, in ako prosimo njega pomoči. Veliko je bilo že ljudi, ki so zmagali svojo jezo in krotki ali pohlevni postali: storimo tako tudi še mi. Sveti Frančišek Salezij je bil rojen l. 1567 na Savojskem v gradu, kterega so Sales imenovali. Više šole je obiskoval v Parizu, izučil se za duhovski stan, in je postal kmalo škof v mestu Genevi. Že z mladega je bil ta sveti mož čudno nagnjen k jezi, pa premagoval je samega sebe dan za dnevom. Tako je postal svetnik najbolj prijazen in poterpežljiv. V svojih prelepih spisih pravi: „Ako bi kdo iz sovraštva iztaknil mi oba očesa, dobil bi pa druga dva, vendar bi tega najhujšega

sovražnika pogledal ravno tako ljubeznjivo in milo, kakor da bi bil mi skazoval le samo dobrote.“ Preljubi kristjan! misli in delaj tudi ti tako, potem boš vreden tistega mesta, kjer sta le večni mir in sreča doma. Amen.

Pridiga v praznik sv. Jožefa ženina Matere božje Marije.

(Kdo je kriv, da je toliko ljudi s svojim stanom nezadovoljnih?
Gov. — f—.)

„Jožef, Marijini mož, je bil pravičen.“
(Mat. 1, 19.)

V v o d.

Kedar se znajdemo ob lepem spomladanskem dnevu na polju in gledamo, kako vse okrog nas veselo klije in raste, zeleni in lepo cvetje poganja, oh kako se nam pač serce ogreje nad tolikim čudom božje vseмогоčnosti! Kamorkoli se ozremo, vidimo cvetlice, ki svoje glavce vzdigujejo in nas prijazno pozdravljajo. Tukaj izmed žita se ti mak nasmehlja v svoji škerlatni obleki, tam moli kokalj ošabno svojo glavo na kviško. Tu za potokom se cela versta rumenih zlatenčič razgrinja, tam pod homcem zraven marjetic trobentice ena drugo tiščé. Tu zvončki s svojimi belimi glavicami prikimujejo, tam šmarnice prijeten duh spod germa puhté. Tu potonka v svoji veličastni lepoti stoji, tam pogleduje ponižna vijolica s svojim sinjim očesom zmed perja. Clo na kamen se je mah pri-rasel, in pečino je ovil zeleni beršlin.

Oh kako prijeten spremen je to človeškemu očesu! Na milijone cvetlic tukaj vidiš, ki se ločijo po duhu in podobi po perju in barvah, po velikosti in visokosti; vendar nobena drugi napotja ne dela, ampak lepo na svojem mestu stoji, in oznanjuje božjo visokost, modrost in dobroto. — Tudi s človekom je taka. Na milijone ljudi na svetu živi, in vendar dveh ne najdeš, da bi si bila popolnoma enaka po obrazu, velikosti in moči. Tudi dveh ne najdeš si popolno podobnih po dušnih zmožnostih. Neskončno moder Bog je svoje dari različno razdelil, in enemu dal 5 talentov, drugemu 2, tretjemu le 1 samega, da s tistim modro gospodari po božji volji. Vsakemu je mogoče, ž njim svojo časno srečo si uterditi, in večno zveličanje zadobiti, bodi si v tem ali drugem stanu. Vsaki zamore na tem svetu biti živa priča božje vseмогоčnosti in modrosti, na unem svetu pa dišeča roža v vertu sv. paradiža.

In vendar nahajamo toliko ljudi s svojim stanom nezadovoljnih, kateri si domišljujejo, da bi v kakem drugem stanu srečniši živeli in se ložeje zveličali. In takih nezadovoljnežev ne najdeš le v enem, temuč v vsakem stanu. Od kod pa pride to? Ali je res stan kriv njih nesreče, ali le oni sami? Jaz pravim, da so sami krivi, kar vam bom tudi danes skazal v Jezusovem imenu in v počeščenje sv. Jožefa, katerega veselil god danes praznujemo. P. m.!

Razlaga.

1. Ako bi nam dovoljeno bilo, pogledati gori nad solnce in zvezde v sveta nebesa, videli bi ondi brezštevilo trumo izvoljenih božjih, ki kakor svitli venec rajskih cvetic božji tronu obdajajo, in se svoje večne sreče veselé. Videli bi tam ssv. apostelnov in njih naslednikov veličastni zbor, ki so oznanovali narodom sv. evangelje, in poterjevali resnico Jezusovih nauk z lastno smertjo. — Videli bi ssv. mučnikov izvoljeno kardelo, ki so iz ljubezni do Jezusa svojo kri prelili in svoje življenje darovali. — Videli bi čistih devic prelepo tovaršijo, ki so svoje devištvo Jezusu zaobljubile, njega za ženina si izvolile, in sveto nedolžnost ohranile, do smerti. — Videli bi tudi ssv. spoznovavcev veselo trumo iz vseh krajev in narodov, vseh ljudstev in jezikov, ki so živeli zvesto po Jezusovih naukih, in si zaslužili svitel venec nebeškega veselja. Med njimi bi našli papeže in cesarje, škofo in kralje; našli bi ljudi, ki so živeli v tihih samostanih, pa tudi take, ki so živeli na kraljevih dvorih; našli bi kupce in rokodelce, žlahtnike in kmete. Imenitni gospodje ondi nobenih prednost ne vživajo, nimajo ne lepše podobe, ne boljše postrežbe, ampak so v sredi med drugimi. Eni so delali v polni moči svoje mladosti in telesnega zdravja za božje kraljestvo; drugi so pa ležali cela leta na bolniški postelji. Eni so bili s časnim blagom obilno oblagodarjeni; drugi so jedli svoj kruh z največo revščino zabeljen. Eni so sloveli že v življenji križem sveta; drugi so na tihoma Bogu služili, in še le njih smert je razoznanila njih živo vero in delavno ljubezen. Bili so taki, kateri so stopili na kak steber in po cela leta na njem preživeli ter z njega ljudstvo učili. Prečudno je bilo sicer njih življenje, toda za tiste čase potrebno in koristno; kdor je hotel drugim svetiti, moral je visoko na svečnik stopiti. Bili so drugi, ki so vse svoje obilno premoženje ubogim razdelili, in v radovoljnem ubožtvu živeli, da bi postali Jezusu bolj podobni. Bili so pa tudi taki, kateri so ostali pri svojem gospodarstvu ali rokodelstvu, svoja dela pridno opravljali, otroke svoje po keršansko izrejali, v zakonskem stanu po božji volji živeli, ali pa svoj samski stan neoskrujen ohranili.

To je pač veselo slišati! Ko bi moral vsakteri z izvanrednimi, čudnimi in nenavadnimi deli nebesa si zaslužiti, bila bi pač revna

z našim zveličanjem. Vsak ne more po Avguštinovo živeti, ker mu Bog ni dal toliko talentov; tudi ne more vsak doprinasati toliko imenitnih dobrih del, kakor sv. kralj Štefan na Ogerskem ali sv. Ljudevit na Francoskem, ker ni bogatega kraljevega, ampak le bornega kmetiškega rodu. O sv. Jožefu ni znano, da bi bil opravljal kaj posebno čudnih in nenavadnih dobrih del. Bil je sicer kraljevega rodu, vendar prav ubožen, in je služil svoj kruh v potu svojega obraza. On je bil Mariji zvest tovarš in Jezusu skerbni varh; v veselji se ni prevzel, v žalosti ni obupal. Živel je, kakor z božjo pomočjo vsaki kristjan, bodisi še tako nizkega stanu, lahko živi. In vendar ga imenuje sv. pismo pravičnega in ga s tem visoko časti. Zdaj pa se veseli sv. Jožef gori v nebesih pri svoji deviški nevesti in pri svojem božjem rejencu. On je nam memo tisuč drugih živa priča, da se človek v vsakem stanu zveličati zamore.

2. Vendar slišimo ljudi pogosto tožiti in zdihovati: „Oh, da bi bil pač v drugem stanu, v katerem bi zamogel kaj več storiti iz ljubezni do Boga. Tako pa ne morem nič posebnega storiti; svet, med katerem živim, je ves popačen, in človek ž njim vred ves mlačen, merzel postane.“ Preljubi! To so nespametne želje, ki človeka od zveličanja le odvrtačajo. Take misli in želje podirajo človeku dušni mir, in ga storé s svojim stanom nezadovoljnega. Takim se rado zgodi, da zamudijo svoje dolžnosti, dokler kaj posebnega storiti želé. Ravno v tem stanu, v kterega te je Bog poklical, ali ki si ga sam izvolil, in ga zdaj več zapustiti ne moreš, delaj veselo ter svetnike posnemaj, kateri ti kažejo pot proti nebesom. Če tudi za stan, v katerem si, vseh potrebnih lastnosti ne bi imel, vendar boš z božjo pomočjo si svoje zveličanje zaslužil, ako le po svoji moči spolnuješ svoje dolžnosti. „Če nisi poklican, pravi sv. Avguštin, pa stori, da boš poklican.“ Tu ne pomaga toževati, temuč delati, vse drugo pa prepustite Bogu. Vesel bodi, da ti Bog preveč naložil ni, in da te na oestro poskušajo ne dene.

Kedar je kdo prav zelo bolan, in ga vročina kuha, kakor bi imel živo oglje v persih, takrat si bolnik večkrat misli: „Oh, ko bi mi pač kdo posteljo popravil, ali pa me v drugo preložil, kako sladko bi zaspal in se spočil!“ Toda prestelji mu posteljo kolikorkrat hočeš, deni ga tudi na še tako mehko ležišče, le vendar bo začel na novi postelji spet staro tožbo, ker vročina in nepokoj ne tičita v vajušnici in odeji, ampak v duši in telesu. Tako tudi ni tvoj stan kriv, če nisi zadovoljen, in če Boga prav ne ljubiš, in svojih dožnosti zvesto ne dopolnuješ; kriv si ti sam. Če hočeš, da bo boljše s teboj, mora priti zdravilo od znotraj; to se pravi, samega sebe moraš spremeniti, svoje slabe navade moraš zapustiti, ne pa svojega stanu.

3. Bil je mož, ki je hotel zares pobožno živeti, pa bil je nekoliko togoten. Vedno se je prepiral s svojimi sorodniki, ki mu

nikoli niso prav storili. Toraj pravi sam pri sebi: „Ljudje so vsi hudobni, kar ni več mogoče med njimi živeti brez prepira in jeze. Hudobnemu svetu bom slovo dal, in stopil v samostan.“ Tako je rekel in storil. V samostanu nekoliko časa mirno živi, dokler je sam in ločen od drugih. Ko pa na druge zadene, že tudi krega in prepira se ž njimi. „Oh, tako je popačila hudobija res že ves svet, da med ljudmi ni za obstati!“ tako govori prav nejevoljen ta mož. Ko opat to zve, ga lepo podučí, da niso vsega krivi drugi ljudje, ampak da je tudi sam kriv, če nima pokoja. Sam seboj se nikdo ne krega; vsaj dva morata biti, da se prepir vname; pravde je pa naglo konec, ako le eden med njima prejenja; na zadnje le vendar ta, ki je krotak in pohleven, vžuga in zmaga vse druge. V posnemanje mu stavlja izgled Zveličarja pred oči, ki se ni rotíl, ko so ga drugi rotili, in ni klel, kedar so ga drugi kleli. Ali svoje-glavnemu mnihu to ne gre v glavo; on se le nedolžnega misli in vse le na druge obrača, ter pravi, da s tako termastimi in nepri-ljudnimi ljudmi kar ni za živeti. „Oh, ko bi jaz le puščavnik bil, zdihne, vsaj bi mirno in pokojno služil Bogu; oh, da bi le v puščavo smel!“ „Tvoje želje se bodo spolnile, pravi modri opat, pa ne bo dosti pomagalo!“ Opat odkaže mnihu puščavo, in mož se tje poda. Tukaj v samoti, sredi gojzdev in pečevja, daleč od ljudi je živel mirno in pokojno. Sam je molil in Bogu služil, pa nikdo ga ni motil in jezal. Že se mu dozdeva, da opat ni prav prerokoval, in boljšega se misli, kakor so drugi. Prigodilo se pa je, da gre nekega dne po vodo. Solnce je pripekalo in velika vročina je bila. Ko pride k studencu, se napije, in si tudi verč nalije. Kar zagleda med pečevjem lepo kopico zrelih jagod, postavi verč na tla in gre jagode nabirat. Verč pa se preverne in puščavnik ga spet napolni ter na stran postavi. Pa tudi drugič se mu prekucne. Puščavnik natoči verč z nova ter ga terdo postavi rekoč: „Boš le stal, ali ne?“ Pa glej, posoda se mu tudi v tretje po strani zavalí. Zdaj puščavnika jeza obleti, verč popade, in ga ob skalo trešči z vso močjo, da se zdrobi na sto koscev. Ko ga jeza mine in se mu kri nekoliko ohladi, ko vidi čepinje pred seboj: mu šine kot blisk po glavi misel: „Kako je to? Kdo te je pač zdaj razjezil? Verč gotovo ne, ker nima ne duše, ne pameti!“ Zdaj se odpró mu dušne oči, in spoznal je pri luči milosti božje, da jeza ni kakor ogorek, ki se vtakne od zunaj v dušo, temuč da tiči hudo nagnjenje že v človeškem sercu, kakor iskra pod pepelom. Skesanega serca puščavo zapusti, med ljudi se poverne, samega sebe premaguje, in postane poterpežljiv ter miroljuben človek. Kolikor ponižniši in krotkejši on sam prihaja, toliko manj zoperni in hudobni se mu dozdevajo drugi ljudje, in toliko zadovoljniji je tudi sam s svojim stanom.

Sklep.

Preljubi kristjani! Ni tedaj stan kriv, ako človek v njem zadovoljen ni. V vsakem stanu zamoreš srečno živeti in se večno zveličati. Z vsakega stanu gre steza v nebesa, ako le svoje dolžnosti zvesto spolnuješ, vse drugo pa izročaj Bogu. Blagor ti, ako po tem edinopravem potu hodiš, kakor sv. Jožef, ki je živel sicer v revnem stanu, postal pa velik svetnik v nebesih. Ker pa brez božje pomoči ne moremo ničesar dobrega storiti, zato prav pogosto Boga milosti prosimo, in se izročajmo tudi svetnikom božjim v priprošnjo. Amen.

Pridiga v god včlovečenja Sinu božjega in oznanjenja Devici Materi Mariji.

(Gov. M. N.)

Češčena, milosti polna; Gospod je s teboj; žegnana si med ženami!
(Luk. 1, 28.)

Vvod.

Danešnji dan je imeniten praznik Matere božje, in se imenuje oznanenje Devici Materi Mariji, ker na ta dan je veliki angelj Gabrijel prečisti Devici Mariji oznanil, da bo od sv. Duha spočela in Sinu božjega rodila.

Ta dan je pa tudi velik Gospodov praznik, ker danes 25. sušca je bil Jezus Kristus naš Gospod spočet, in potem 25. grudna kakor človek rojen. Takrat se je pisalo 4000 let po stvarjenji sveta, in zdaj je preteklo 1877 let od tistega časa, kar je angelj Gospodov Mariji oznanil, da bo spočela od sv. Duha.

Češčena, milosti polna; Gospod je s teboj; žegnana si med ženami!... Tako je pozdravil in počastil veliki angelj Gabrijel Marijo. Tudi mi kristjani Devico Marijo častimo, in to se spodobi in je prav:

- I. Ker jo Bog sam časti,
 - II. Ker se je po njej naše odrešenje začelo,
 - III. Ker ima na sebi prelepe čednosti.
- Sv. Marija, Mati božja, prôsi za nas!

Razlaga.

I. Kdo bi Marijo ne častil, ker jo je počastil Bog sam tako visoko, da jo je izvolil za Mati svojega Sina? — Mati božja,

kolika čast, koliko povišanje! — Ali se zamore večje povišanje misliti, kakor to, da stvarnik vseh stvari izvoli svojo stvar sebi za mater? O čudna žena, ktera je tistega v svojem maternem telesu nosila, kateri nebo in zemljo napolnuje; tistega na svet rodila, kateri je stvaril njo in cel svet; ktera zamore tistega svojega sina imenovati, ki je oče vseh stvari! Marija v svojem naročji derži tistega, kateri njo in cel svet z vsegamogočno roko derži; ona na svojih persih doji tistega, kateri njo in vse stvari preživlja; ona tistega za roko vodi, kateri milijone zvezd v njih krogih vodi, in cel svet vlada. Kje je čast, kje je visokost, da bi bila tej enaka?

Marija je Mati božja, ona je pa tudi Devica, ravno ob tistem času devica, ko je mati; deviška mati, rodovitna devica. Kdaj se je kaj takega slišalo, kar je prerok Izaija 7, 14. od Marije prerokoval: „Glejte, Devica bo spočela, in rodila Sinú, in se bo imenovalo njegovo ime Emanuel, to je, Bog z nami.“ Pač veliko visokost je dosegla Marija, v kateri je zedinjena rodovitnost matere s čistostjo device. Ali se nahaja ktera milost, da bi je Marija ne imela, ki je bila s tolikimi prednostmi od Boga obdarovana? Zares! Marija je milosti polna, žegnana med vsemi ženami, povišana čez vse stvari, z dušo in telesom v nebo vzeta, kronana kraljica angeljev in svetnikov!

O Marija! Mati božja! sveta Devica! Kraljica nebes in zemlje! kako bom tebe vredno hvalil in častil? Veliki angelj te je pozdravil z vsem spoštovanjem, zato pribitim tudi jest ubogi grešnik k tvojim nogam in ti darujem svoje slabo pa serčno pozdravljenje rekoč: „Češčena si Marija, milosti polna; Gospod je s teboj; žegnana si med ženami!“ O da bi imel tavžent jezikov, oznanoval bi tvojo hvalo in razširjal bi do krajev sveta tvojo čast!

II. Ena žena je bila, po kateri se je greh na svetu začel; ena žena je bila tudi, po kateri se je začelo zveličanje in odrešenje človeškega rodu. Perva žena je bila Eva, katero je kača zapeljala, in ktera je prinesla nam smert na svet; druga žena, druga Eva je bila Marija, ktera je kači glavo sterla, Odrešenika rodila, in po njegovem rojstvu nam pridobila življenje. Veliki angelj Gabrijel je k Mariji poslan, naj oznani jej veliko skrivnost, da bo Mati Sina božjega: „Sinú boš spočela, ta bo Sin Narvišega imenovan.“ — „Mogočna Devica! zdihuje sv. Bernard, v tvojih rokah je zdaj prihodnost naša. Na tvoji besedi je zdaj ležeče odrešenje vsega človeškega rodu. Angelj čaka tvojega odgovora; zakaj čas je, da se poverne k Bogu, od katerega je poslan. Tvojega odgovora, o Devica! čaka jokajoči Adam s svojimi iz raja pregnanimi otroci; tvojega odgovora čakata Abraham in David; čaka ga cela zemlja pred teboj na kolenih. O Devica! hitro vendar odgovori. Reci besedo, da boš spočela Besedo. Reci svojo besedo, da boš spočela božjo Besedo! Reci minejočo besedo, da boš spočela večno Besedo!“ —

In Marija je rekla: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!“

O vesela beseda: Zgodi se! — Na to besedo se nebesa odprejo, oblaki se pretergajo, in Sin božji se spočne v naročji device! Beseda je meso postala, in med nami prebivala. Toliko moč je Bog Mariji dal, da na njeno dovoljenje se je naše odrešenje začelo. In Marija je imela toliko ljubezni do človeškega rodu, da naše odrešenje ni se dopolnilo brez nje. Ona je 40 dni po rojstvu svojega edinorojenega Sina postavila v tempeljnu pred nebeškega Očeta, in ga je darovala za božjo službo in za odrešenje celega človeškega rodu. Ona ga je spremila na Kalvarsko goro, in ga je darovala na altariji svojega serca za nas, kakor se je daroval za nas on sam na altariji sv. križa. O dobra, o ljubeznjiva Mati! rajši je hotla, da njeni božji Sin umerje, kakor da bi se pogubil ves človeški rod.

O presveta Devica! zavzeti se moram, kedar premišlujem, kolika moč je dana tebi od Boga. Že na zemlji je storil na tvojo prošnjo mili Jezus prvi čudež v Kaui Galileje, kako mogočna mora biti še le v nebesih tvoja prošnja! Kdo bi vse čudeže prešteval, ki so se godili od začetka keršanske cerkve na tvojo prošnjo? Nikoli še ni se slišalo, pravi sv. Bernard, da ne bil tvoje pomoči dobil, Kdor je zaupljivo tebe klical. Zato tudi jes hočem vedno tebe klicati, o Mati lepe ljubezni! o pomoč kristjanov! S svojim Sinom me spravi, svojemu Sinu me priporoči, svojemu Sinu me izroči.

III. Kako sveto in popolnoma je bilo Marijino življenje na zemlji! Ona je za res podoba pravice, v kateri se vidijo vse popolnosti; ona je skrivnostna roža, ktera razširja najprijetniši duh vseh čednost okrog sebe. Kar je v visoki pesmi ženin svoji nevesti rekel: „Ti si vsa lepa, prijateljica moja, in nobenega madeža v tebi ni,“ to se sme po vsi pravici na Marijo obračati. Na Mariji ni bilo nobenega greha, ne podedovanega, ne djanskega. Še mlado dete so prinesli Marijo njeni starši v tempelj, naj na tem sv. mestu pobožno odraste. Tukaj so začele njene čudne čednosti se svetiti, od katerih sv. Hieronim tako piše: „Pri ponočnih molitvah, pri službi božji je bila presveta Devica najperva; v božji postavi je bila bolj podučena, kakor vse druge; bolj podložna v ponižnosti; bolj vajena v prepevanji svetih psalmov, bolj goreča v ljubezni, bolj lepa v čistosti, bolj popolnoma v vseh čednostih. Nad vse njene besede je bila razlita pohlevnost in sladkost, ker je Bog vedno v njenih ustih bil. Vedno je molila in premišljevala, kakor prerok David pravi, Gospodovo postavlo noč in dan. Skerbno je čula nad svojimi tovaršicami, da nobena ni govorila kake nepotrebne ali pregrešne besede. Vsak dan je Boga hvalila, zraven pa svojih drugih dolžnosti ni pozabila.“

Kako lepa je bila Marijina ponižnost; že je Mati božja, pa se imenuje deklo Gospodovo; v Elizabetini hiši dela kakor dekla; gre v tempelj k očiščevanju kakor ktera druga žena, in prenaša vse

zaničevanje in zasramovanje s svojim Sinom. — Kdo se ne čudi nad njeno čistostjo, ker bi ne bila hotla Mati božja postati, ako bi ne mogla ostati devica. Občudujmo njeno pokorščino, s katero se je podverгла božjim in človeškim postavam. Hvalimo njeno poterpežljivost, s katero je toliko bolečin voljno prenašala, da se po pravici imenuje kraljica marternikov. Povzdigujmo njeno ljubezen do bližnjega, katero je pokazala v Elizabetini hiši, in na ženitnini v Kani Galileje. Ne pozabimo njene ljubezni do samote in tihote; zakaj v tihi kamrici, pri molitvi je našel jo angelj. Tudi nam sv. evangelje le štirikrat pove, da je Marija kaj govorila; dostikrat pa reče od nje: „Marija je te besede v svojem srcu ohranila.“ Zakaj ne med šumečim svetom, ampak v samoti in tihoti se pridobiva prava pobožnost.

Bil je svetnik, ki se mu je reklo Salanus. Ta je bil še prav mlad, ko so ga v šolo poslali. Ker ni bil brihtne pameti, zato si družega ni mogel zapomniti, kakor samo perve dve besedi angeljskega češčenja: „Ave Maria, to je: Češčena Marija.“ Sirota je šel ubogajme prosit, in je molil: „Ave Maria“. Tako je molil vse dni svojega življenja. In ko je umerl, je zrastle na njegovem grobu lilija; lepa, svitla, bela kakor sneg, na njenih dišečih peresih pa so stale sladke besede: „Ave Maria!“ — To je bila sicer le priprosta molitvica; pa iz serca, ki je tako sladko molilo, je zrastle še po smerti lepa lilija, da je na tihem to lepo molitvico ponavljala: „Ave Maria!“

Sklep.

O najčistejša Devica! ti si vsa lepa, in nobenega madeža v tebi ni. Jest pa sem ubog grešnik. V grehih sem spočet, in po zadobljeni kerstni nedolžnosti sem omadeževal svojo dušo vnovič z veliko grehi. O pribežališče grešnikov! sprosi mi to milost od Boga, da zbrišem svoje dušne madeže z drago kervjo tvojega Sina in s solzami serčne žalosti. Ker po poti nedolžnosti ne morem več v nebesa prití, hočem se podati na pot pokore. Tvoje življenje, o podobna pravice! hočem vedno pred očmi imeti, tvoje čednosti hočem posnemati. O Marija, Mati milosti! v zaupanji v tisto obilno usmiljenje, ki ga skazuješ tako rada grešnikom, izvolim tebe danes za svojo pomočnico in ljubeznjivo mati. Vzemi me v število svojih otrok, in sprosi mi to milost, da svoje življenje resnično poboljšam, v dobrem stanoviten ostanem, in srečne smerti umerjem. Amen.

Pridiga za pustne dni.

(O keršanskem veselji. Gov. F. R.)

„Veselite se vselej v Gospodu; zopet vam rečem, veselite se. Vaša pohlevnost bodi znana vsem ljudem.“ (Fil. 4, 4—5.)

V v o d.

Filipjani so imeli za sv. Paveljna zmirom posebno skerb in ljubezen, ter so ga podpirali na njegovem apostoljskem potovanji tudi z denarjem. Ko pa je bil leta 64 po Kr. v Rimu pervikrat v ječo djan, poslali so Filipjani do njega nekega moža Epafrodita, da naj bi tolažil sv. Paveljna in mu donesel tudi nekoliko denarne pomoči. Apostelj sprejeme veselo dar Filipjanov in jim pošlje pismo, v katerem se zahvaljuje za toliko skerb in ljubezen. Ob tej priložnosti jim razloži nekatere nauke o edinosti v veri in je opominja, naj bi bili vselej pohlevni, naj bi vselej pametno se obnašali, in naj bi vse skerbi in posvetne zadeve Bogu prepuščali. Na koncu svojega lista pravi: „Veselite se vselej v Gospodu; zopet rečem, veselite se. Vaša pohlevnost bodi znana vsem ljudem.“

Kristjani! Vsak človek si želi sreče in veselja. Mlad in star, siromak in bogatin, vsak bi rad bil zmiraj vesel. Vzlasti zdajne dni marsikteri človek samega veselja prav zdivja. Nahajajo se ljudje, kateri mislijo, da te zdajne tri dni mora človek noreti in abotnije delati. Ne kakor zgubljene ovce, le kakor zdivjani volcér se obnašajo marsikteri po mestih, pa tudi po deželi. Preljubi! to ni prav, tako verni kristjan živeti ne sme. Ni nam prepovedano veselje, saj nas vabi sveto pismo samo na veselje rekoč: „Veselite se!“ Vendar prepovedana je nam razuzdanost in hudobija, divjost in vse, kar je pregrešnega.

Da bi pa ljubi Jezus zmiraj v naših srcih prebival, in tudi takrat, kedar se veselite, bil vašega veselja vesel, zato hočem vam danes o keršanskem veselji govoriti. Pokazati vam hočem, kako naj svoje življenje ravnote, da bote zmiraj imeli sveto veselje. P. m.!

Razlaga.

„Moj sin, daj mi svoje serce.“ (Preg. 23, 26.) Tako nas vabi Bog že v svetem pismu stare zaveze. Kdor pa Bogu poda svoje serce, tega Bog napolni s svetim veseljem. Sveto veselje pa tam biti ne more, kjer je razuzdanost doma.

1. Kdor hoče v Gospodu se veseliti, ta mora pohleven biti. Pohlevnost je čednost, po kateri človek svoje telesno

obnašanje in svoje dušne misli vselej tako ravna, da so Bogu dostojne in dopadljive. Pohlevnost raste iz serca. Ako je serce svetih občutkov polno, potem bode tudi človek tako ravnaval svoje roke, svoje noge, svoj jezik, svojo glavo in svojo obleko, kakor se kristjanu spodobi. Ako je serce presunjeno božje ljubezni, potem bo človek tako ravnal svoje misli, želje, nade, hrepenenja, nagnjenja in zdihovanja, da bodo le na Boga merili in nebeških dobrot se navdajali. „Strah pred božjo vsepričujočnostjo dela človeka pohlevnega, in ta pohlevnost mu donša iz nebes zakladov, časti in življenja.“ (Preg. 22, 4.) Pohlevnost je na človeku del božje podobe, in ga obogati z nebeško milostjo, uči sv. Ambrož.

In zares dela pohlevnost človeka zlahtnega, ona ga dela častitljivega ljudem, prijaznega angeljem in ljubega Bogu. Zatorej opominja sv. Pavelj svoje drage Filipjane: „Vaša pohlevnost bodi znana vsem ljudem, Gospod je blizu“. S temi besedami je rekel: Gospod gleda na vas, ali se zadržujete pohlevno, da bi zamogel vam na dan sodbe plačilo dati. Ta sveti apostelj je toliko cenil pohlevnost, da je prosil milodarov za Jeruzalemčane rekoč: „Vas prosim pri krotkosti in pohlevnosti Kristusovi.“ (II. Kor. 10, 1.) Zdelo se mu je, da bo najbolje omehčil njih serca, ako je opomni Jezusovega pohlevnega in krotkega serca.

Kaj je požlahtnilo presveto Devico toliko, da je postala nebes in zemlje kraljica? Njena sveta pohlevnost. Tako modro je bilo ravnano njeno zunanje obnašanje, da nihče ni spodtikal se ne nad njenimi pogledi, ne nad njeno hojo in nošo, ne nad njenim drugim zadržanjem, ne nad najmanjšim njenim delcem. Sveti mučenec Ignacij pravi o njej: Vsi so želeli jo gledati kakor božji čudež pohlevnosti in svetosti. — Kristjani! Ako resnično želimo, imeti Jezusa v svojih sercih in z njim se veseliti, treba je nam pohlevnosti. Do zdaj smo to čednost malo poznali, znabiti še manje spolnovali. Od tod izvira naša nesreča, da pravega veselja in serčnega miru nismo našli. Ne iščimo veselja v posvetnem hrupu; pravo veselje prebiva sredi serca, in sveta pohlevnost ga daje. Osvojimo si sveto pohlevnost, in Jezus bo prišel k nam, in veselili se bomo v Gospodu.

2. Kdor hoče v Gospodu se veseliti, naj vse svoje skerbi Bogu izroči. Človek je na zemljo postavljen, da bi tukaj Boga častil. To je prav za prav edini poklic vsakega zemljana. Ljudje pa radi pozabljajo ta svoj prvi poklic, belijo si glave z velikimi skerbmi, in vendar so zraven prav nepokojni in otožni ter nezadovoljni. Nespametneži! pozabili ste Jezusove besede: „Oče nebeški dobro ve, česar potrebujete. Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo naverženo.“ (Mat. 6, 32.) Čemu vse tvoje posvetne skerbi? Ali zamoreš z njimi le za en komolec podaljšati svoje življenje? Ali boš menda s svojimi skerbmi opravil, da ti nebo daje ob pravem času dežja in solnca? Človek

stori, kar je tvoja dolžnost, potem pa ubogaj sv. Petra, ki pravi: „Vso svojo skerb verzite na Gospoda, ker on skerbi za vas.“ (I. Petr. 5, 7.) Kralj David tudi pravi v svojih psalmih: „Verzi svojo skerb na Gospoda in on te bo rešil.“ (Ps. 54, 23.)

S takimi besedami pa sveti Duh, ki nam govori po sv. pismu, nikakor ne uči, da ne bi bilo treba se potruditi, temuč nas opominja, naj spolnuje vsak po zmožnosti dolžnosti svojega stanu. Kar tirja naš stan od nas, to opravljajmo v čest božjo; in ko smo svoja opravila dokončali, potem je izročimo popolnoma volji božji. Gospod naj je obrača, kakor je njegova sveta volja. Bodimo prepričani, da se steče vse v naš telesni in dušni prid, čeravno bi mi s svojo kratko pametjo tega razumeti ne mogli. Tako nas sv. Pavelj uči, ko pravi: „Ničesar naj vas ne skerbi; temuč v vsaki reči naj bojo z molitvijo in priporočanjem in zahvaljenjem vaše prošnje znane pred Bogom.“ Bodimo terdne vere, da se stvarice ne zgodi, če Bog noče; kar pa Bog dopušča, to nam služi vselej v prid in zveličanje. Kdor ima takošno zaupanje v Boga, tega serce ostane mirno pri vseh zlegih pod solncem. Kdor se tako zanaša na Jezusa, tega ničesar ne skerbi ne za ta svet, ne za večnost. Tak se veseli v Gospodu, in neskončna ljubezen Gospodova ga ne bo zapustila.

V življenji sv. Katarine Sijenske se bere, da je uprašala nekdanj njenega nebeškega ženina, kako naj bi storila se vredno njegove posebne ljubezni? In mili Jezus se jej pokaže ter reče: „Hčer, misli na me, in pozabi na se; in jaz hočem vedno za te skerbeti.“ To je pač srečna pogodba! In enako pogodbo stori Bog z vsakim izmed nas. Človek! pozabi na se, ne bodi termaste glave; ni res, da imaš zmiraj ti prav. Svoje skerbi izročaj Bogu; delaj po svoji dolžnosti, za vse drugo bode Bog poskerbel, da kruba ne boš stradal. Ako si zmiraj takošnih misli, potem bo stanoval Bog v tvojem sercu, in ti boš uživil na zemlji že nebeško veselje.

3. Kdor hoče v Gospodu se veseliti, mora čisto vest imeti. — „Brezbožni nimajo miru.“ (Izaija 48, 22.) Tako je govoril že prerok Izaija. Sveti Pavelj pa piše Filipjanom: „Mir božji, kateri presega ves um, varuj vaša serca in vašo pamet v Kristusu Jezusu.“ S temi besedami jim želi, da naj bi vselej čisto vest imeli. Menda ni treba, da vam obširno dokazujem, da grešniki ne občutijo v sebi pravega veselja. Nekteri posvetnjaki sicer se delajo v svojem grešnem stanu vesele, ako bi pa zamogli skrivej jim pogledati v serce, stermeli bi nad njimi, da imajo tako žalostno serce, tako bridke spomine, tako oterpnjen um. Zato pravi sveto pismo, da grešniki nimajo miru.

Vse drugače se takim godi, katerih grebi ne stiskajo, in kateri po svojem življenji Bogu dopadejo. Čeravno je zadene kaka nesreča ali bolečina, Bog jim vendar serčnega veselja ne skazi. Kralj David je bežal pred svojim hudočnim sinom; zapustiti je moral svoje mesto Jeruzalem, počutil se je prav nesrečnega, pa Bog mu je dal

spet veselje v serce. „Moja duša se ni dala utolažiti, pa mislil sem na Boga, in bil sem razveseljen.“ (Ps. 76, 4.) Tako je prepeval v svojih psalmih, tako sme pa tudi vsak upati, kdor ima čisto vest. Čeravno ga žalost obide, Bog mu pošlje gotovo spet srečo in veselje.

Kdor pa nima čiste vesti, kdor se je z grehi obtežil, komur je serce nepokojno postalo: ta naj posluša Jezusovo lepo vabilo: „Ako je kdo žejen, naj pride k meni, in pije. Kdor v mene veruje, poteko potoki žive vode iz njegovega oserčja.“ (Jan. 7, 37.) Ne obotavljaj se, grešni brate! Že tavžent in tavžent kristjanov je bilo tako nesrečnih, kakor si ti; pa približali so se zakramentu sv. pokore, znebili so se greha, vpokojili so svojo vest, in zadobili so spet veselje v Gospodu. Stori tako tudi ti!

Sklep.

Glejte, predragi moji! to je veselje v Gospodu: Pohlevnim biti, vse svoje skerbi Bogu izročati, in vselej čisto vest imeti. Kar telesu dopade, to kratko terpi; in čeravno bi terpelo do smerti, bi vendar le malo časa terpelo. Ako se spominjamo večnosti, potem je sto let tudi le samo kratek dan. Toraj svetno veselje kmalo mine in ni vredno, da bi hrepeneli po njem. Posvetno veselje pa ima še neko drugo neugodno stran. Kar danes telesu dopada, to mu jutri že tužnost dela; kar nas zdaj veseli, tega se nam po kratkem že gabi. Postanimo pametni in zastopni, pa iščimo takošno veselje, katero zmiraj veselje ostane. Ne delajmo se enake posvetnjakom, ki ta čas Boga žalijo, temuč prerodimo se v otroke božje, da bomo z Bogom se veselili vekomaj. Amen.

Postne pridige.

(Od oseb, ki so bile priče Jezusovega terpljenja. Gov. Gregor Jakelj.)

III. Pridiga.

(Judovsko ljudstvo in Pilat.)

„Oni so pa še bolj vpili rekoč: Križan naj bo. Ko je tedaj Pilat videl, da ničesar ne opravi, temuč da brup veči postaja, vzel je vode in si je roke umil vpričo ljudstva.“ (Mat. 27, 23.)

Vvod.

Že je minulo nad dva tisuč let, kar je živel nek mož poganske vere. Bil je imeniten in moder in tako pravičen, da so ga

imenovali vsi „Pravičnega“. Njegova hvala in slava se je razlegala po vsej deželi, ker je imel najvišjo službo in ker je rešil svojo domovino sovražnikov. Pa nekdo ga lažnjivo očerni, in vse postane drugače. Prej so ga spoštovali vsi, zdaj ga zaničujejo. Še zatožijo ga, da domovino izdaja, in ga poženejo iz mesta. Zares nehvaležnost je plačilo sveta; rešitelj domovine je preganjan kot njen sovražnik. — Nekega dne gre ta mož, Aristid mu je bilo ime, po ulicah domačega mesta, kar zagleda siromaka, kateri je zapisoval nekaj na črepinjo. Ko memo pride, ga nagovori siromak rekoč: „Bodi tako dober pa zapisaj mi ime Aristid“. Bila je namreč takrat navada, da so na črepine zapisovali ime tistega, katerega so hotli obsoditi; te črepine so uradno zbirali in preštevali, kedar jih je bilo neko gotovo število istega imena, moral je človek iz dežele iti. Ko je zapisal Aristid svoje ime na črepino, reče siromaku: „Kaj pa je storil tebi ta mož hudega, da ga tudi ti obsojaš?“. Na to mu odgovori siromak: „Prav za prav mi ničesar ni storil, samo to mi ne dopada, da ga Pravičnega imenujejo.“

Predragi! nekaj takega se godi v Jeruzalemu, samo da je še veliko hujše in strašnejše. Ni še dolgo, kar je vpilo ljudstvo Jezusu; „Hosana!“ zdaj mu kliče: „Proč ž njim!“ Ljudstvo je obsodilo Jezusa, večno pravico, in divje vpije: „Križan naj bo!“ Ko je tedaj Pilat videl, da ničesar ne opravi, temuč da hrup veči postaja, vzel je vode in si je roke umil v pričo ljudstva rekoč: „Jaz sem nedolžen nad kervjo tega pravičnega, vi glejte!“ Tako nam opisuje sv. pismo sodbo čez ljubega Jezusa. Dokler v spomin Jezusovega terpljenja to sodbo premišljujemo, vam hočem pokazati:

- I. Judovsko ljudstvo, ki tirja Jezusovo smert, in
- II. Pilata, ki obsodi nedolžnega Jezusa.

O nedolžni, za nas bičani, s ternjem kronani, in v smert obsojeni Jezus! pomagaj nam. Jaz začnem v tvojem sv. imenu. P. m.!

Razlaga.

Strašna je povodenj, kedar jezi predere, strašno je morje, kedar ga burja nažene, pa najstrašnejše je ljudstvo, kedar ga nadražijo in našuntajo hudobni ljudje. Ono se jezi, togoti, divja in pogosto ne ve prav, čemu? Zapeljivci pa dobro vedo, kaj bi radi, da potem svoj dobiček imajo. Tako je bilo že nekdanj, tako je bilo ob času Kristusovem, in tako je tudi še zdaj. Če hočete tega se prepričati, pojdite v mislih z menoj v Jeruzalem in pogledjmo judovsko ljudstvo, ki tirja Jezusovo smert.

Na mestnem tergu je vse živo ljudi, med njimi pa lazijo zviti farizeji in glavarji ljudstva, da ga hujskajo zoper Jezusa. Vse gleda radovedno na hišo Pilatovo, kamor so peljali Jezusa od velikega duhovna Kajfeža. Pilat stopi iz svoje hiše in ljudstvo upraša, kaj ima zoper tega človeka? Prevzetno mu odgovorijo: „Ako ne bi bil

hudobnež, ga tebi ne bili pripeljali!“ Ker pa ničesar ne zdaja njih prevzetnost, začnejo Jezusa tožiti: „Našli smo, da zapeljuje naš narod, da brani cesarju davkov dajati, in pravi, da je on Kristus kralj.“ Govoril je tedaj Pilat z Jezusom, ga vzel v hišo seboj, in ga še tam izpraševal, potem pa je stopil pred Jude rekoč: „Jaz ne najdem nobene krivice nad njim!“ Oni so pa še bolj vpili, da ljudstvo šunta, ker uči po vsej Judeji, od Galileje sem do Jeruzalema. Ko pa sliši Pilat, da je Jezus Galilejec, ga pošlje galilejskemu kralju Herodu, ki je bil ravno v mestu. — Ko se ljudstvo tje pri vali, in tudi Herod na Jezusu ne najde ničesar smerti vrednega, vrača se vsa truma z Jezusom pred Poncija Pilata. Ta skliče velike duhovne in poglavarje ljudstva in jim reče: „Pripeljali ste mi tega človeka, kakor da bi ljudstvo motil. Glejte jaz sem ga pred vami izpraševal, in nisem našel nobene krivice nad njim, tudi Herodež ne!“ Vendar ljudstvo je vpilo: „Proč ž njim, križaj ga!“

Pilat si izmisli neko reč, da reši Jezusa. Ob prazniku je dajal namreč poglavar ljudstvu enega vjetnika. Imel je takrat razbojnika Baraba. Tega pripelje, ga postavi zraven Jezusa in reče: „Kterega teh dveh hočete, da vam izpustim Jezusa ali Baraba?“ In našuntano ljudstvo je vpilo: „Daj nam Baraba, Jezusa pa križaj!“ — Še eno poskusi poglavar. On da zapeljati Jezusa na dvorišče, in ga kervavo gajžljati ali bičati. Neusmiljeni hlapci mu spletejo še ternjevo krono, mu podajo terstiko v roko in ga ogernejo s starim rudečim plajšem. Tako zdelanega pokaže Pilat čakajočemu ljudstvu Jezusa rekoč: „Poglejte ga, je vendar le človek, dosti je kaznovan!“ Pa ljudstvo je vpilo z nova. „Križaj ga, križaj ga!“ — Še eno poskusi dobrohotni Pilat, ker je spoznal, da je Jezus nedolžen in le iz nevoščljivosti izdan. On si da prinesiti vode, in pred ljudstvom si vmiva roke ter pravi: „Jaz sem nedolžen na kervi tega pravičnega, vi glejte!“ To je vjezalo ljudstvo, da vsi protijo zatožiti Pilata pred cesarjem, ako Jezusa ne križa.

O nesrečno ljudstvo judovsko! Spoznavalo je iz čudežev, iz prerokovanja, iz svetega nauka, iz brezmadežnega življenja Jezusovega, da je on zares božji Sin, pa ustavljalo se je spoznanej resnici. Cesar je opominjal Jude Pilat in tudi Herod, da naj pustijo nedolžnega Jezusa, do tega so imeli oterpnjeno serce. Judje so storili še več, ostali so v svoji hudobiji terdovratni, dokler Jezusa niso spravili na križ. Tako so si nabasali strašne kazni na glavo, ktere je poslal Bog takrat, ko so obsedli Rimljani mesto Jeruzalem, ga razdjali in prebivalce razgnali po svetu. Zatorej je pritožil se Bog že v stari zavezi čez to nehvaležno ljudstvo rekoč: „Sinove sem preživil in otroke izredil, pa oni so mene zaverгли.“ (Izaj. 1, 2.)

Preljubi! mar ne bi zamogel Bog enako se pritoževati tudi čez nas? Kristjani dobro vedo, da je greh: krasti, se lagati, nesramno govoriti, ponočevati, božjo službo zamujati, pijančevati, se pretepati, preklinjati itd., delajo pa to vendar le. Mar se takošni

ne ustavljajo spoznani božji resnici? — Dosti je takih otrok, kateri se nočejo poboljšati, kedar je podučujejo starši in učitelji; tudi je takih poslov, kateri ničesar ne marajo, da je gospodarji svariyo; tudi ne manjka se takih gospodarjev, katerim cerkveni poduk nič ne hodi do serca. Mar takošni nimajo do lepih opominov oterpno serce? — Pijanci, ki zmiraj se nalivajo, čeravno čutijo, da jim škoduje na česti in na zdravji; igralci, ki zapravljajo svoje in družinsko premoženje, pa igre vendar ne pustijo; nečistniki, kateri spoznavajo svojo sramoto, pa vendar greha in grešne priložnosti pustiti nočejo: mar takošni ne ostajajo terdovratni v svoji hudobiji?

II. Preljubi kristjani! Bog je neskončno usmiljen, da spokornemu grešniku greh odpusti; Bog je pa tudi neskončno svet in pravičen, da nespokornega ali terdovratnega grešnika v pekel pogubi. To nas uči Judovsko ljudstvo, ki tirja Jezusovo smert. Varujmo se enake terdovratnosti. Zdaj pa pogledjmo še Pilata, ki nedolžnega Jezusa v smert obsodi.

Pilat nima hude volje; on bi rad rešil Jezusa. Večkrat je poskusil Pilat, da pomaga Jezusu. Sedemkrat je povedal, da je Jezus nedolžen. Poslal je ljudi z Jezusom pred Heroda, da ne bi moral on sam obsoditi nedolžnega. Postavil je zraven Jezusa hudega razbojnika Baraba, da naj bi ljudstvo rajše tirjalo pohlevnega Jezusa. Dal je Jezusa bičati in tako zdelanega pokaže ljudstvu, da naj bi imelo ž njim usmiljenje. Umival si je roki očitno pred ljudstvom, da tako naznani, da noče prevzemati odgovora za prelito kri nedolžnega Jezusa. Ko je pa ljudstvo vpilo, da naj pride njegova kri čez ljudstvo in čez njega otroke; ko je ljudstvo protilo, da zatoži sodnika pri samemu cesarju: potem je prisodil Pilat, da naj umerje Jezus na križu. — Preljubi! Pilat ni obsodil Jezusa zavoljo kake krivice, le iz boječnosti pred ljudstvom ga je pogubil. Hotel je rešiti Jezusa, in branil se je pogubiti ga; spet je hotel, in spet se je branil. Vendar njegova volja ni bila dosti terdna, in njegov sklep ni bil dosti močen. Zatorej ni spolnil, kar je hotel; ni storil, kar je želel. Pogubil je Jezusa, ker je privolil v njegovo smert.

Preljubi kristjani! Sveto pismo pravi, da v tistem resnica ne prebiva, kateri bi terdil, da je brez greha. Ako pa je zmagal nas greh, odložimo ga v zdajnem času, ko nas vabi sv. cerkev, naj sprejememo zakramente sv. pokore in presv. Rešnjega telesa. Izprašujmo skerbno svojo vest, da spoznamo, v čem smo grešili. Potem obudimo v nas žalost in bolečino čez to, da smo razžalili svojega dobrega Boga. Potem še terdno sklenimo, da greha nikdar več storili ne bomo. Kdor hitro po spovedi spet v prejšnje grehe zapade, tak ni imel pravega kesanja, toraj tudi ni dobil odpusčenja. Kdor se poda hitro po spovedi spet v stare nevarnosti in grešne priložnosti, tak ni imel terdne volje svoje življenje poboljšati in nič več grešiti. „Človeško življenje je vedno vojskovanje,“ pravi sv. pismo stare zaveze, zatorej vojskujmo se, da se hudega obvarujemo, da v

dobrem napredujemo, in da prinašamo vreden sad pokore! Potem ne bo treba, bati se nam tako nesrečnega konca, kakoršen je Pilatovi bil.

O Pilatu gre pravljica, da ga je poklical cesar Kaligula v Rim; tam je skočil v Tiberio, ker mu huda vest ni dajala pokoja. Še pravi se o njem, da je vergla voda njegovo truplo na breg. Merliča so prepeljali daleč po morji in ga potopili v reko Ren, pa tudi tam ni imelo pokoja. Voda ga je vergla na prod, zato so potopili truplo v neko jezero na Švicarskem, kjer se imenuje nek hrib še zdaj po Pilatu. Preljubi! čeravno je to le samo ljudska pravljica, vendar kaže prepričanje, da je zaslužil Pilat veliko kazen, ker ni trdno se ustavil hudemu, temuč se bal pred Jezusovimi sovražniki. Vse drugače se je obnašal sveti škof Polikarp. Ko so hotli neverniki ga prisiliti, da bi zatajil Jezusa in molikomi daroval, odgovoril je sivolasi starček kratko in trdno: „Že 86 let služim Gospodu svojemu Bogu, in še ničesar žalega mi ni storil, kako bi zamogel jaz razžaliti ga zdaj na stara leta!“ Prijatelji! serčnost velja! Serčnim slišijo tudi nebesa. S celo dušo moramo se odločiti za nebesa. Kdor išče, bo našel, iščimo toraj sveta nebesa, in našli je bomo!

Sklep.

Sveta Brigita je slišala pridigo o Jezusovem terpljenji, ko je bila kakih deset let stara. Naslednjo noč se pokaže jej ljubi Jezus ves kervav in ranjen. Milo jej reče: „Glej, koliko sem terpel.“ Priprosta deklica ga upraša: „Kdo ti je to storil, o Gospod?“ Jezus pa reče: „Tisti, kateri me zaničujejo in za mojo ljubezen ne marajo.“ — Veste, kaj hoče ljubi Jezus od nas? Samo to, da ga ljubimo.

Sveti škof Remigi je podučeval kralja Klodovika v keršanski veri, da ga na sv. kerst pripravi. Ko mu razlaga bitko terpljenje Kristusovo, zakliče kralj ves vnet za Jezusa: „O da bi bil jaz takrat s svojimi Franki pričujoč, Kristusa bi jim bil otel iz rok. Kervavo bi se bil nad njimi maščeval, na male kosce bi je bil razsekal!“ Pa Remigi ga poduči rekoč: „Gospodar angeljev tvoje pomoči ni potreboval, še Petru je ukazal, naj meč v nožnico dene. Vendar sam na se bodi jezen in hud. Pomisli, da si bil tudi ti med tistimi sovražniki; tudi zmote tvojega življenja so pribijale Kristusa na križ.“

Veste zdaj, kaj ljubi Jezus tirja od nas? Samo to, da ga ljubimo, in da iz ljubezni do njega se grehov varujemo. Ne bodimo terdovratnega serca, kakoršno je bilo judovsko ljudstvo. Ne bodimo nestanovitnega serca, kakoršen je bil Pilat. Temuč odločimo se trdno za bandero in vero Jezusovo! Amen.

IV. Pridiga.

(Marija Magdalena.)

„Poleg križa Jezusovega so pa stale njegova Mati, in sestra njegove Matere, Marija Kleofova, in Marija Magdalena.“
(Jan. 29, 25.)

V v o d.

Žalostno in ljubeznjivo gleda keršanska duša tje na Kalvarijo, kjer se je darovala za nas božja ljubezen, kjer je bilo zaklano nedolžno jagaje, kjer se je napila zemlja najsvetejše kervi. Vsa natora žaluje, solnce ne daje svoje svitlobe, zemlja se trese, strah in groza prevzema čuva je in tiste, ki so ravnokar zaničevali križanega. Vsi učenci in prijatelji tega, ki visi na križu, so zbežali in se poskrili. Le enega samega moža, ljubljenca Jezusovega, gledamo še pod križem, ta je sveti apostelj Janez, in zraven njega stojé še tri solzne in žalostne žene. Kdo pa so te sočutne in usmiljene duše? Sveti Janez je imenuje rekoč: „Poleg križa Jezusovega so pa stale njegova Mati, in sestra njegove Matere, Marija Kleofova, in Marija Magdalena.“

Da stoji Marija pod križem, temu se ne čudimo, ker materna ljubezen še v smerti ne mine. Tudi Mariji Kleofovi se ne čudimo, saj je bila iste rodovine in iste kervi. Kaj pa dela Marija Magdalena pod križem, tista prevzetna grešnica, katero celo mesto pozna? Preljubi kristjani! Magdalena je bila grešnica, zdaj pa je spokornica. Vsa skesana zdihuje k svojemu Jezusu: „O Jezus, ti si mi dal, da sem bila rojena v pobožni družini, in dal si mi brata in sestro, v lep izgled: ti si me obilno preskerbel s časnim premoženjem, in dal si mi telesno lepoto ter vse, kar človeka ljudem prikupi; ti si me na svet poklical, ko se je razlegal okoli mene tvoj glas, in ko si delal pred menoj svoja čuda; ti si me vabil do te ure, da naj se povernem k tebi ter pustim hudobijo! In jaz, kaj sem delala jaz, kako sem jaz tebe ubogala? Svoje čelo sem gladila z nečimurno posvetnostjo, svoje oči sem obračala prevzetno po svetu, v svojih ustih sem hranila strup za druge ljudi, svoje roke sem stegovala po hudobiji, svoje noge sem vodila po grešnih potih, in kakor pravi prerok, hudič je hodil pred njimi. Da se kratko obtožim, greh sem nakladala na greh, navadila sem se greha, veselila se greha. Oglušila sem svojo vest v posvetni sladnosti, zadušila sem glas svoje vesti v šumečem veselji. Zdaj pa hočem spokorne solze točiti, božji križ objemati, samo še živeti za največjo Ljubezen, za svojega križanega Jezusa!“

Predragi! v marsikteri stvari se pregrešimo vsi, zatorej naj bi tudi vsi z Marijo Magdaleno delali pokoro. Da vas k temu zbudim in povabim, zato hočem vam v današnjem govoru dokazati:

- I. Marijo Magdaleno grešnico, in
- II. Marijo Magdaleno spokornico. P. m.!

Razlaga.

I. Še ne celo uro hoda od Jeruzalema se nahaja vas Betanija. Tukaj ste živeli pri svojem bratu Lazarju dve sestri Marija in Marta. Marija, ktera se imenuje tu Magdalena, ni živela pobožno, ker jo imenuje sv. evangelje očitno grešnico. Če pomislimo, da je bila Magdalena mlada in bližnje mesto močno popačeno, potem smemo s sv. Bernardom terditi, da je z nečistim grehom dajala drugim pobujšanje. Njena lepota je marsikterega oslepila, njene oči in sladke besede so marsikterega vjele, draga oblačila in prijetna mazila so marsikterega omotila. Lepa je bila grešnica Marija Magdalena po životu, vendar gerda in ostudna je bila njena duša.

a) Približal se je velikonočni praznik. Jezus pride v Betanijo in se oglasi pri svojem prijatelju Lazarju, ko gre na velikonočne praznike v Jeruzalem. Lazarjeva sestra Marta sprejme Jezusa v hišo in si daje veliko dela, da tako imenitnemu gostu dostojno postreže. Kje pa je razuzdana sestra Marija? Oh njej je napočil svet dan, žarek božje milosti jo je zadel. Vsa pazljiva sedi pri nogah Jezusovih in posluša lepe nauke njegove. Kot blisk jej šinejo v spomin pretečena leta in dnevi; ona spozna, da ni živela po nauku Jezusovem; ona spozna, da so njene mesene prijaznosti zoper božjo ljubezen; ona spozna, da je bilo njeno življenje do zdaj nečimurno in zapeljivo. Marija sedi pred Jezusom in serce se jej topi, ko gleda svoje grehe, kakor pošasti pred seboj; strah jo obide pred božjo pravico, kterej nasproti hodi; gorke solze se jej vderó po licu, ko Jezus dokonča svoj govor. Marija Magdalena je spoznala svoje grehe, in britke žalosti se joče nad njimi. To je bila prva stopnja do pokore, da je Magdalena spoznala in obžalovala svoje zmore.

b) Vendar Magdalena ni ostala samo pri solzah. Ona ni samo spoznala in obžalovala svoj greh, temuč je tudi sklenila se poboljšati in nikdar več grešiti. Mladi, lepi in bogati deklci to ni bilo lahko. Veliko močnih vezi je morala potergati, ko je zapustila svet v cvetji svojega življenja. Veliko močnih zavr je morala podreti, ko so vabili jo njeni prejšnji tovarši, in ko so smejale se jej njene prejšnje tovaršice. Vendar ljubezen do Boga je zmagala vso ljubezen do sveta. Zato hitro odpravi od sebe, kar je zapeljevalo jo v greh; ona sežge, kar so jej nekaj podali njeni prijatelji v spomin; ona pokonča ves lišp in zdrobi ogledalo, s katerim je imela do zdaj toliko veselje; ona poterga vsa nališpana oblačila, s kterimi je

vabila druge na njeno veselje; ona verže od sebe vsa draga mazila in prijetne dišave, samo eno alabastrovo pušico polno nardovega olja si prihrani. Potem pade na kolena in s solznimi očmi obljubuje Bogu pokoro in poboljšanje. Tako je Marija Magdalena storila drugo stopnjo do svoje pokore.

c) Vsa objokana žalosti nad svojimi grehi in terdno namenjena, da greha nobenega več ne stori: vstane nekega dne Marija Magdalena, zgrabi alabastrovo pušico, in hiti iz svojega doma v mesto, kjer je bil takrat Jezus pri nekem farizeju Simonu na kosilo povabljen. — „Oj Marija Magdalena, kaj hočeš storiti? Kaj porečejo ljudje, kedar te vidijo? Kaj porečejo povabljeni gostje in tvoji znanci, ko te zagledajo? Ne hodi med nje, smejali se bojo! Zdaj ni časa, zdaj ni prostora, zdaj ni priložnosti do Jezusa priti!“ Tako ali enako je motil jo satan, da jo odvrne od pokore in od poboljšanja. Vendar Magdalena tega nič ne porajta; milost božja jo žene k nogam ljubeznjivega Jezusa. Tam objema njegove noge, z vročimi solzami je poliva in z lasmi je briše, drago alabastrovo pušico pa razlije po nogah Jezusovih. Velika je bila njena ljubezen, zato je odpustil jej Bog tudi veliko. Zveličar, ki se rad usmili in prizanese, je rekel Magdaleni tolažbe polne besede: „Tvoji grehi so ti odpuščeni, pojdi v miru!“ To je bila tretja stopnja Marije Magdalene do pokore. Ona je pokleknila pred Jezusa, da ga prosi odpuščanja, in to odpuščanje je zadobila.

II. Žalostna je šla pred Jezusa, veselo se vrača od njega. Prej je točila solze britke žalosti, zdaj toči solze veselja nad svojo srečo. Nepokojna je šla k Jezusu, mirna gre od njega. Grešna je šla, brez greha se vrača. Bila je sužnja hudega duha, zdaj je hčer nebeškega Očeta. O srečna Magdalena, ker je slišala iz božjih ust besedo: Odpuščeni so tvoji grehi. To je Magdaleno toliko razveselilo, da nam vesela kliče: „O vi vsi, ki ste sledili mi v grehu, sledite mi tudi v pokori, da spoznate, kako prijazen je Bog.“ Preddragi! učili smo se od Magdalene grešnice, zdaj pa še učimo se od Magdalene spokornice.

a) Nesrečna je bila Magdalena v svojem grehu, srečna pa je bila v svoji pokori. Kar je prej služilo jej v greh, to je moralo zdaj služiti jej v pokoro. Prevzetne oči plavajo zdaj v solzah; nališpana oblačila so naredila prostor rasovni obleki; razvajeno uho posluša zdaj resne besede in nauke o pokori; prevzetna glava se ponižno nagne pred Bogom; vmazana usta se posvečujejo s sveto molitvijo; za ogledalo jej služi mertvaška glava, ki jo smrti opominja; njen tovarš je sveti križ, ki ga v roki derži; in njena postelj so terda tla, kjer solzna moli in zdihuje. Svete podobe kažejo Marijo Magdaleno, kako pred nekim divjim berlogom kleči; v roci ima znamenje sv. križa, zraven nje pa mertvaška glava leži. Tako je delala Magdalena pokoro za svoje grehe.

b) V tej svojej pokori je ostala Magdalena stanovitna do smerti. V saboto pred cvetno nedeljo najdemo Jezusa zopet v Betaniji pri Simonu gobovem. Med povabljenimi je bil tudi Lazar, kterega je obudil Jezus prejšnjega dne od mrtvih. Marta je stregla pri mizi, kje pa je Magdalena? Mar se je zavalila v prejšnje grehe, da se sramuje stopiti pred Jezusa? — Nikar ne; kakor pred dvema letima pristopi nekā žena, v roci ima alabastrovo pušico zlahtnega mazila, in ga razlije nad glavo Jezusovo, da je bila hiša polna prijetnega duha. Ta žena je Marija Magdalena, ona obhaja spomin svojega spreobrnjenja. Ona hoče pokazati, da še ni pozabila tiste milosti, katero je dosegla v tej hiši pred dvema letima, ko je rekel Jezus: „Tvoji grehi so ti odpuščeni, pojdi v miru.“ — Ko je bil Jezus vjet, zbežali so vsi aposteljni, samo Peter in Janez sta mu od daleč sledila. Magdaleno pa najdemo z materjo Jezusovo še pod križem stati in milo se jokati. Ko so vzeli sveto truplo s križa in ga položili v grob, sedla je Magdalena zraven groba na tla, ker še od merliča ni mogla se ločiti. Znano je, da je ona nakupila zlahtnega mazila, dišav in tančice, da bi se maznilo Jezusovo truplo tretjega dne. In ko ni našla trupla v grobu, povernila se je njena žalost, dokler ni zagledala na lastne oči ljubega Jezusa, ki je od smerti vstal.

c) Marija Magdalena je ostala svojemu Begu zvesta do smerti, in je za svojo vero tudi preganjanje terpela. Po Jezusovem vnebohodu so vse njegove prijatelje močno preganjali. Tudi Lazarja in njegovi dve sestri Marto in Marijo Magdaleno so vjeli, na barko brez vesla in jadra zagnali in po morji spustili. Pa Bog svojih nikdar ne zapušča. Po velikih nevarnostih priplava barka srečno v Marsilijo, mesto na zdajnem Francoskem. Lazar postane tam prvi škof, in Marta mu streže doma. Magdalena pa poda se na visok hrib, in tam preživi v nekem samotnem berlogu celih 30 let. Ves ta čas premišljuje svete nebeške reči in Jezusa moli, dokler ni srečno v Bogu zaspala, in se združila s svojim Jezusom na vekomaj.

Sklep.

Preljubi kristjani! ki ste z Marijo Magdaleno grešili, ž njo se tudi spokorite, zato sem vam stavljaj pred oči Magdaleno grešnico in spokornico. Pretergajte grešne zaveze in tovaršije. Pribežite pred Jezusa križanega, potem pa ne zapuščajte več svojega Boga.

Neka prelepa pesem pové od Magdalene, da je prišla bučelica v njeno stanovanje, pa Marija jo odžene. „Zakaj me preganjaš, pravi bučelica, saj te ne bom pičila, le medú sem ti prinesla.“ In Magdalena odgovori: „To dobro vem, pa ravno za tega voljo beži, ker jaz ne želim ničesar sladkega na zemlji, temuč hrepenim le samo po grenkosti!“ Tako tudi ti, dragi spokornik! ne išči veselja

in sladkosti, temuč voljno sprejemaj vsako terpljenje, kakor kazen za tvoje grehe. Kratka je vojska, zmaga bo večna.

Tri besede so, govori sv. Avguštin, jaz sem grešil; pa na teh treh besedah sloni naše zveličanje, naše opravičenje. Spoved zveliča dušo in ukonča hudobijo, zapre vrata peklenska in odpre vrata nebeška. O da bi vsi sprejeli ta sv. zakrament s toliko žalostjo čez grehe kakor Marija Magdalena, zadobili bi tudi vsi milost in odpuščenje kakor ona. Amen.

Kratke pridige o zakramentu sv. pokore,

katere naj vsak po svoje raztegne in podaljša.

Za I. postno nedeljo.

(Kristus je dal svoji cerkvi oblast grehe odpuščati.)

„Beži skušnjavec, zakaj pisano je: Boga svojega Gospoda moli in njemu samemu služi.“
(Mat. 4, 10.)

V v o d.

Kedar prestopi človek božjo zapoved in se pregreši, tedaj dela samega sebe prav nesrečnega. To nam pričata Adam in Eva, ki sta se skrivala pred Bogom, ko sta jedla od prepovedanega sadu. To nam kaže nesrečni Kajn, ki ni več imel miru, ko je ubil svojega brata. Tega nas opominjajo vesoljni potop sveta, konec Sodome in Gomore, nesrečni Savelj in izdajavec Judež. Za grehom postane človek nepokojen, prestrašen, boječ, žalosten, pobit, bolan, včasih zgodaj umerje in se večno pogubi. — Usmiljeni Bog je pa dal nam pripomoček, da se greha in njegove nesreče znebimo. Božji Sin je rekel hudemu duhu: „Beži skušnjavec, zakaj pisano je: Boga svojega Gospoda moli in njemu samemu služi.“ Tako zamoremo tudi mi reči svojim grehom: „Bežite od mene!“ kedar sprejmemo zakrament sv. pokore. O tem sv. zakramentu vam hočem v postnem času govoriti. Za danes vam razložim:

Da je Kristus svoji cerkvi dal oblast grehe odpuščati.

Razlaga.

Nam vsem je znano, da se pri sv. spovedi grehi odpuščajo. Od kod pa ima cerkev to božjo moč in nebeško oblast? To moč

in oblast je zadobila od svojega začetnika Jezusa Kristusa, zakaj sv. pismo nam spričuje,

1. da je obljubil Jezus to oblast svojim apostelnom. Rekel je namreč svojim apostelnom: „Karkoli bote zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in karkoli bote razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ (Mat. 18, 18.) Svetemu Petru je pa rekel in obljubil Zveličar prav kratko in jasno ravno tisto oblast rekoč: „Tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva.“ (Mat. 16, 19.) S ključi se zaznamnuje oblast nebesa odpirati in toraj grehov odvezovati, ker nam grehi zapirajo pot do nebes. Kar je obljubil Jezus, to je tudi spolnil, zakaj mi vemo tudi iz svetega pisma,

2. da je dal Jezus to oblast svojim apostelnom. Ko se je pokazal po svojem vstajenji pervikrat apostelnom, je rekel jim: „Mir vam bodi. Kakor je mene Oče poslal, tako tudi jaz pošljem vas. Potem je še vdihnil v nje in je rekel: Sprejmite sv. Duha, katerim bote grehe odpustili, njim so odpuščeni, katerim je bote zadržali, njim so zadržani.“ (Jan. 20, 21.) Tako so dobili oblast aposteljni, na mestu božjem grehe odpuščati ali zadrževati. Te oblasti so se tudi posluževali in mi vemo,

3. da so aposteljni to oblast svojim naslednikom izročili. Sam Zveličar jim je to ukazal rekoč: „Kakor me je Oče poslal, tako jaz pošljem vas.“ To se pravi, ravno tiste oblasti, katere sem sprejel jaz od Očeta in je vam izročil, izročujte tudi vi drugim, ki bojo za vami pastirji, mešniki in učeniki moje cerkve na svetu. In to so aposteljni zares spolnovali, zakaj sv. pismo pové, da sta bila Tit in Timotej postavljeni za škofa. Kristjani so pa bili tudi zmiraj prepričani,

4. da ima sv. cerkev oblast grehe odpuščati ali zadrževati. V tridentinskem zboru so izrekli zbrani škofje: „Ako bi kdo terdil, da tiste besede Zveličarjeve: „Sprejmite sv. Duha, katerim bote grehe odpustili, njim so odpuščeni; katerim je bote zadržali, njim so zadržani,“ ne smemo zastopiti od oblasti grehe odpuščati v zakramentu sv. pokore, kakor je katoliška cerkev iz začetka učila, tak naj bo izobčen, tak ni naše vere.“ Zmiraj se je v katoliški cerkvi tako vervalo.

Sklep.

Preljubi kristjani! Naš Zveličar sam je obljubil apostelnom oblast grehe odpuščati in zadrževati. To oblast jim je pozneje zares izročil. Aposteljni so te oblasti se posluževali, pa jo izročili svojim naslednikom. Tako vemo, da ima sveta cerkev Kristusova še zdaj od Kristusa oblast, grehe odpuščati ali zadrževati. To je velika sreča za nas. Ako nas zmaga hudi duh in nas v greh za-

pelje, tedaj poslužimo se zakramenta svete pokore. In greh nam bode zbrisan. Bežal bo od nas skušnjavec, in Boga bomo molili in njemu samemu služili. Amen.

Za II. postno nedeljo.

(Kaj nam je storiti, da zadobimo odpuščanje grehov.)

„Vstanite in ne bojte se!“ (Mat. 17, 7.)

V v o d.

Trije aposteljni so šli z Jezusom na goro Tabor, kjer se je spremenil Zveličar, in jim pokazal za trenutek svojo nebeško lepoto. Tega pogleda so aposteljni tako se zavzeli, da so strahu popadali na tla. In ljubi Jezus jim reče: „Vstanite in ne bojte se!“ — Pre-ljubi! tudi nam je obljubil naš usmiljeni Zveličar, da pridemo nekda tje, kjer je on. Ako pa spregledamo svojo vest in premislimo, da ničesar nečistega ne pojde v nebeško kraljestvo: takrat moramo tudi mi strahu popadati na kolena in Boga odpuščanja prositi. In ljubi Jezus tudi nam reče: Vstanite iz svojih grehov po zakramentu svete pokore, potem vam ne bo treba, bati se božjega obličja. Zato vam danes hočem razlagati:

Česa je nam treba, da odpuščanje grehov zadobimo?

Razlaga.

Česa nam je treba, da zadobimo odpuščanje grehov, to je učil naš Zveličar sam, ko je pravil povest od zgubljenega sina. Ta je zapustil dobrega očeta, hudobno je živel, potem je spoznal svoje zmote in se povernil domu. Ravno tako naj stori tudi grešnik, da mu nebeški Oče odpusti.

1. Zgubljeni sin je sedel na paši in premišljeval, koliko hudega je storil, da je tirjal svoj del, da je zapustil dobrega očeta, da je zapravljal svoje premoženje z grešnim življenjem. On je izpraševal svojo vest. Vest izpraševati se pravi, pomisliti, kako in s čem smo od nekega časa do zdaj razžalili Boga v mislih, v besedah, v djanji in v zamudah. K temu je treba božje pomoči, zato je klical že kralj David: „Moj Bog razsvetli moje temoto!“ (Ps. 17, 20.)

2. Tako je premišljeval zgubljeni sin zmote svojih dni, in solze so mu stopile v oči, ker ga je bolelo serce zavoljo storjenih hudobij. Studilo se mu je tacega življenja in želel si je, da nikdar ne bi

bilo to se zgodilo. On je obžaloval svoje grehe, kesal se je. Kdor po ima v sercu pravo kesanje ali grevengo, takemu se grehov studi kakor največe gerdobe, in tak občuti v sebi neko bolečino črez to, da je razžalil Boga. „Daritev pred Bogom je prežaljen duh, skesanega in ponižanega serca, o Bog! ne boš zaverigel.“ (Ps. 50, 19.)

3. Ko je tako žaloval zgubljeni sin, sklenil je in se odločil ter se namenil, da svojih hudobij ne bo več doprinašal, da pojde nazaj pred svojega očeta, in da svojega očeta nikoli več ne bo razžalil. On je terdno sklenil, svoje življenje poboljšati in ne več grešiti. Tak terden sklep je resnična volja, bolj pobožno živeti in greha se varovati. „Ker smo grehu odmerli, kako bi hotli še v njem živeti!“ (Ad. Rom. 6, 2.)

4. S skesanim srcem in s terdno voljo se poboljšati, je šel zgubljeni sin domu, pokleknil je pred svojega očeta in je odkritoserčno povedal svoje zmote rekoč: „Oče, jaz sem grešil pred Bogom in pred teboj!“ On je spovedal se svojih grehov. Kdor se spoveduje, tak skesano pove vse svoje grehe za to postavljenemu mešniku, da bi od njega odvezo dobil. „Ako se pa spovemo svojih grehov, potem je Bog zvest in pravičen, da nam naše grehe odpusti in nas očisti vse krivice.“ (I. Jan. 1, 9.)

5. Ko se je obtožil zgubljeni sin, rekel je svojemu očetu, da mu po zdaj hoče služiti za najzadnjega hlapca, da le zadobi odpuščanje. Hotel je prevzeti največo kazen, da mu dobri oče le odpusti. On je hotel svojemu očetu zadostiti ali naloženo pokoro storiti. Naložena pokora so pa taka dobra dela, ktera spovednik pri spovedi naloži grešniku za odpuščene grehe kot zadostenje. Jezus sam je ukazal: „Prinesite vreden sad pokore!“ (Mat. 3, 8.)

Sklep.

Preljubi kristjani! Na zgubljenem sinu sem vam razložil, česa naj storimo, da od Boga odpuščanje svojih grehov zadobimo. Spoznati moramo svoje grehe in je serčno obžalovati: potem moramo terdno skleniti, da bomo se jih varovali, in tako je v spovedi odložiti od sebe. Kedar smo to storili, moramo še zadostiti razžaljeni pravici božji z naloženo pokoro in z dobrimi deli, ktere si sami naložimo. „Vstanite in ne bojte se,“ je rekel Jezus svojim apostelnom, to pravi tudi nam. Zatorej vstanimo iz svojih grehov, in ne bojmo se delati pokoro. Amen.

Za III. postno nedeljo.

(Spoved grehov je od Jezusa zaukažena.)

„Zares blagor tistim, kateri besedo božjo poslušajo in spolnujejo.“ (Luk. 11, 28.)

V v o d.

Naš ljubi Zveličar je učil ljudi, kako naj za svojo dušo skerbé. Še ni zadosti, da se je kdo svojih grehov spovedal in se tako očistil. Hudi duh poskuša na vso moč, da človeka spet v greh zapelje. Tak človek je po navadi veliko slabši in hujši. Zatorej naj človek varno hodi, in naj se hudega varuje, da ga skušnjava ne zmaga. Ko je slišala ta nauk neka žena, klicala je na ves glas: „Blagor materi, ktera ima tacega sina!“ Jezus je pa odgovoril rekoč: „Zares blagor tistim, kateri besedo božjo poslušajo in jo spolnujejo.“ — Preljubi! v svojih naukih o zakramentu sv. pokore gremo za eno stopinjo dalje; in blagor tudi vam, ako poslušate, verujete in spolnujete nauk:

Da je spoved grehov od Jezusa zaukazana.

Razlaga.

Kedar se spoveduje človek, tedaj mora s skesanim srcem povedati ali kakor že bode naznaniti svoje grehe pričujočemu spovedniku, da bi od njega odvezo dobil. Tako spoved grehov je zaukazal Zveličar sam.

1. To nam spričuje besede božjega Sina. Prav imeniten je tisti govor Jezusov, katerega je zapisal sv. Janez: „Kterim bote grehe odpustili, njim so odpuščeni, in katerim je bote zadržali, njim so zadržani!“ (Jan. 20. 21.) Isti pomen imajo besede, ktere je govoril Jezus sv. Petru rekoč: „Tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva.“ (Mat. 16. 19.) Ravno to spričujejo besede Jezusove do vseh apostelnov: „Karkoli bote zavezali na zemlji, to bo zavezano tudi v nebesih, in karkoli bote odvezali na zemlji, to bo odvezano tudi v nebesih.“ (Mat. 18, 18.) Treba je grehov se obtožiti, da zamorejo spovedniki je obsoditi.

2. To nam spričujejo tudi besede ssv. apostelnov. Sveti apostelj Janez, ki je pri zadnji večerji slonel na Jezusovih persih, piše: „Ako se spovemo svojih grehov, potem je Bog zvest in pravičen, da nas očisti vse krivice.“ (I. Jan. 1, 9.) Sv. apostelj Jakob, katerega je vzel Jezus seboj na goro Tabor in na Oljsko goro, piše: „Spovedujte se eden drugemu svojih grehov.“ (Jak. 5, 16.) In v djanji apostelnov piše sv. evangelist Luka o prebivalcih mesta Efeza, ko jim je sv. Pavelj evangelje oznanjal:

„Mnogo vernih je prišlo in se je spovedalo, in so rekli, kaj so storili.“ (Aktor. 19, 18.) Tako so se spovedovali že ob času sv. aposteljnov. Da je treba grehov se obtožiti,

3. to nam spričujejo ssv. cerkveni učeniki. Zakaj zmiraj so grešniki se obtoževali svojih grehov očitno ali na skrivnem. Sveti Klement iz Rima piše v 1. stoletji po Kristusu: „Kedar smo šli iz tega sveta, ne moremo več tam se spovedati, ali še pokoro delati.“ — Učeni Tertulijan, ki je živel v 2. stoletji, piše: Če nekaj odtegnemo človeškemu poznanju, ali mar to zakrijemo tudi Bogu? Kaj je boljše, zakrit ostati in pogubljen biti, ali očitno odvezo dobiti?“ — Sveti Ciprijan, ki je živel v 3. stoletji, piše odpadencem: „Naj se spove vsak svoje pregrehe, dokler je ta, ki se je pregrešil, še na svetu, dokler njegova spoved še velja.“ — Sveti Bazilij, ki je živel v 4. stoletji, uči: „Treba je, grehov tistim se spovedati, katerim je izročeno, da delijo skrivnosti božje.“ — Sveti Ambrož reče: „Povej svoj greh, zakaj srsmožljivo spovedanje grehov odveže grešne vezi.“

4. Kar so učili ti cerkveni učeniki, to se je tudi pozneje zmiraj učilo. Sperva so očitni grešniki tudi očitno se spovedovali pred vsemi ljudmi in tudi očitno pokoro delali. To šego je sv. cerkev pozneje spremenila, da se zdaj očitni in skriti grešniki enako na tihem spovedujejo. Spoved ali obtoženje grehov je pa cerkev prihranila, ker je to od samega Jezusa zaukazano. Kar nekteri zoper spoved govorijo, to je vse le abotno in prazno. Tolike odgovornosti in skerbi in teže si duhovščina iz radovednosti nikar ne bi bila naložila.

Sklep.

Preljubi kristjani! Grehov se obtožiti ali se spovedovati je ukazal sam Zveličar. To kažejo in pričajo njegove besede, nauk aposteljnov in pisma sv. cerkvenih učnikov. Ne dvomimo o resnici naše vere in njenih svetih zakramentov, temuč verno se poslužimo pripomočkov, ktere je dal nam Bog, da se zveličamo. Potem bojo veljale tudi nam besede danšnjega sv. evangelja: „Blagor tistim, kteri besedo božjo poslušajo in spolnujejo!“ Amen.

Pridige ob raznih priložnostih.

Govor pri poroki.

(Konec.)

Na svetu ni ga stanu, ki ne bi prinesel človeku novih dolžnosti seboj. In tako si naložita tudi obadva, ljubi ženin in nevesta! danes velike dolžnosti, ker se podasta v stan svetega zakona.

1. Vajna prva dolžnost je zakonska zvestoba, da eden drugemu deržita prisego zvestosti, katero si bota danes storila. Ženin! do zdaj si bil prost ali svoj; zamogel si to nevesto pripeljati pred oltar, pa tudi drugo. Od zdaj boš na vse žive dni zavezan ž njo, in že poželjenje po tuji ženi bo prešestovanje v sercu in smerten greh. Ne daj zapeljati se od lepote tuje žene, varuj se greha in ohrani zvestobo zakonsko. Ti nevesta! si zamogla s tem ženinom priti pred oltar pa tudi z drugim; od zdaj boš tudi ti do smerti zvezana ž njim. Ako boš srečna, zahvali se Bogu; bodi zvesta in pridna, da boš svoje sreče vredna. Ako bi pa ti v zakonu ne bila tako srečna, kakor želiš: o ne toži ljudem, zakaj oni tebi pomagati nič ne bojo mogli; le potoži se Bogu, kateri sam pomagati zamore, in ne zapusti svojega moža. — Do zdaj sta bila obadva prosta in vsaki je šel, kamor je hotel; od zdaj sta si čez vsa pota odgovor dolžna. Sveta naj bo vama zaveza zakonska; kdor jo razterga, on si napravi časno nesrečo in večno pogubljenje.

2. Druga dolžnost, ki jo bosta danes prevzela, je lepa zastopnost, da se pametno za ljubo imata. Ti ženin imaš iz ljubezni pametno zapovedovati; ti nevesta pa imaš iz ljubezni rada in voljno ubogati. Varujta se jeze, krega in prepira; tako življenje je pekel že na tem svetu in pelje v večno pogubljenje; življenje v miru in edinosti je pa nebeško življenje že na tem svetu in pripelje v sveta nebesa. Brez madežev nobeden ne bosta; srečno pa bota živela, ako imata eden z drugim poterpljenje, da bo tudi Bog z vama poterpljenje imel.

3. Tretja skerb, katero si danes naložita, je modra skerb za svoje pohištvo. Do zdaj sta vsak svoje imela; od zdaj ne bo več enega, kar bota imela, temuč obeh. Hiši je treba modrega gospodarja, in to bodi svojej hiši ti ženin! Varuj se postopanja, igre, pijančevanja in zapravlljivosti, ako hočeš premožen biti. Varuj se prepira, jeze in kletve, da žegen božji od hiše ne odženeš; tudi krivično blago sreča ne prinese. Bodi dober sosed drugim sosedom in rad pomagaj jim, ako zamoreš; berač in popotni človek pa naj nikoli ne gre prazen spred tvoje hiše naprej. Hiša potrebuje pa tudi zastopne gospodinje, in to bodi zanaprej nevesta ti. Gospodinja pri hiši tri ogle podpira, ako je pridna; pa tudi celo hišo podre,

ako neumno ravna. Srečna je hiša, ktera pridno, zastopno, boga-boječo gospodinjo ima. — Ženin in nevesta; ne pozabita, da bota Bogu od svojega hiševanja odgovor dajala. Ne mislita, da bota zdaj boljše imela ko prej, le več skerbi in težav vaju čaka. Vendar začnita z Bogom svoj zakon, in on bo dal vama svojo milost in pomoč.

4. Četerta dolžnost je keršanska izreja otrok, ako jih vama Bog da. Zakon je postavljen, da bi se po postavi božji množil človeški rod. In če dobita otrok, izredita je za Boga, on bo njih duše tirjal od vaju. Dobri otroci so veselje staršev, hudobni otroci so pa staršem ojstra šiba še na stare dni. Učita torej vajine otročiče zgodaj Boga spoznati in čestiti, vaju pa ubogati. Vadita je na delo in na molitev, ker eno brez drugega obstati ne more. Sama pa bodita jim v vsem najlepši izgled, le tako bota srečo dočakala nad njimi.

5. Nazadnje je še vajna dolžnost, da kerščansko skerbita za eden drugega in za svoje podložne. Postrežita v ljubezni eden drugemu v zdravih dneh in v boleznih. Molita tudi eden za drugega, svarita in prosita eden drugega, ako vidita na sebi pregrehe in slabosti. Zakon vajin mora biti vama pripravljane za sv. nebesa, pa ne zadržek. Pojdita večkrat k sv. spovedi in k božjej mizi; tam najdeta pomoč in tolažbo v vsakem terpljenji. Vadita tudi svoje posle in vse domače ljudi, da bojo v strahu božjem živeli; ne pripustita nikdar, da bi se greh v vaši hiši godil. Tako bota oba dobra pastirja in žegen božji bo nad vašo hišo prebival.

Ljubi ženin in nevesta! Veliko sreče ali nesreče bo prinesla zdajna ura čez vaju. Povedal sem vama pet najmenitnejših dolžnosti zakonskega stanu. Srečo vama obljubim v božjem imenu, ako bota te dolžnosti zvesto spolnovala, ako jih pa ne spolnujeta, tedaj si naredita danes pet kervavih ran, ktere vama vse žive dni zacelile ne bodo. Po ternji ali pa po rožicah bota v svojem zakonu hodila, pa obojno si naredita sama. Vendar mislim, upam in vama želim, da bota srečno živela med seboj. Bog daj! da bi se zgodilo.

Pridiga za romarje.

„Na gore vzdigujem svoje oči, od koder mi pride pomoč!“ (Ps. 120, 1.)

Vvod.

Kralj David je imel hudega sina Absalona, ki je stregel očetu vzeti kraljestvo in krono. Pregar je bežal iz Jeruzalema čez potok

Cedron na Oljsko goro. Zapuščen od ljudi je klical k Bogu rekoč: „Na gore vzdigujem svoje oči, od koder mi pride pomoč.“ Na gori Sion je pa stal sveti šotor, ali božja hiša, ktero je David napravil Bogu na čest. K božji hiši toraj je vzdigal David svoje oči, ko je bil ubog, ubožen in zapuščen od človeške pomoči.

Keršanski romarji! nekteri izmed vas se čuti znabiti prav nesrečnega; morebiti ga stiska nesreča, ubožstvo, bolezen, ali pa veliki grehi in strah pred božjo sodbo. In tudi vi ste mislili: Na goro se bom vzdignil, na sv. Višarje pojdem, in tam si bom izprosil pomoč ali vsaj tolažbo od Boga in Marije. Prišli ste sem, da bi kako posebno milost si zadobili, da bi Boga častili, in da bi Materi božji v varstvo se priporočili. Bog naj milostno usliši vaše prošnje, in naj vam dopolni vaše pobožne želje.

Da bi pa božja pota tem bolj pobožno opravljali, in da bi imeli od njih tem večji prid za vaše duše, zato vam hočem danes o romarskih potih govoriti in vam pokazati

1. nauk o romanju sploh, in povedati,
2. kako naj romanje pobožno opravimo.

Da bi Bog bil od vseh ljudi bolj in bolj spoznan in češčen, in da bi bila njegova izvoljena Mati bolj in bolj pohvaljena, poslušajte, kar vam v imenu božjem povem.

Razlaga.

I. Nekteri izmed vas so že večkrat hodili po božjih potih v bližnjih ali daljnih krajih, in videli so različne pobožnosti; drugi znabiti so danes še le prvič romarji, ali ste pa že kedaj pomislili:

a) Kaj so božja pota? kaj se pravi romati? Božja pota so rajše ali pota, ktera opravimo Bogu ali njegovim svetnikom v čest na kak kraj, do kake cerkve, kapele, ali do kakega križa. Pri romanji toraj veliko na tem leži, iz kakega namena se nekam podamo. Ne smemo hoditi iz radovednosti, da bi si ogledali kak nov kraj; ne smemo hoditi iz lenobe, da bi za par dni se izognili svojih navadnih del in opravil; tudi ne smemo hoditi za kratek čas, da bi se enkrat povžili in prav razveselili. Temuč podati se moramo na božjo pot, da bi Boga molili in častili, da bi svetnike božje za pomoč prosili, in da bi tako za izveličanje svoje duše skerbeli.

b) Romanje je že stara pobožnost in navada. Kristus sam je šel v Jeruzalem na velikonočne praznike, ko je bil 12 let star. Že prvi kristjani so radi obiskovali one kraje, kjer je bil Jezus rojen in izrejen, kjer je terpel in umerl, kjer je od smerti vstal in v nebesa šel. Še zdaj potuje leto za letom veliko ljudi iz daljnih krajev v sveto deželo in na take kraje, kateri so znameniti zavoljo terpljenja ali smerti aposteljaov, ali marternikov, ali drugih svetnikov božjih. Taki kraji so Rim in Maria Loretto

v Italiji, Kompostella v Španiji, Lurd na Francoskem, Einsiedeln na Švicarskem, Marijino Celje na Štajerskem, sv. Gora pri Gorici, Tersat, in veliko drugih krajev domačih in tujih, med njimi so tudi sv. Višarje.

c) Ali je romanje človeku potrebno? ali mora kristjan po božjih potih hoditi, da bo zveličan? Na božji pot se nikdo ne sili; od katoliške cerkve božja pota nikomur niso zaukazana; romanje je pobožno pa prostovoljno potovanje na svete kraje. Zategavoljo, da nekdo nič ni hodil romat, ne bo pogubljen; pa tudi zategavoljo, da je nekdo veliko se klatil po božjih potih, še ne bo zveličan. Pri romanji je na tem ležeče, kako pobožno nekdo svoj pot opravi, ne pa na tem, kako pogosto ali kako daleč je kdo šel. Tudi se vidi, da taki, kateri veliko in tako tje v en dan po božjih potih letajo, še ne postanejo sveti. — To pripelje nas do uprašanja:

d) Ali je romanje zveličavno in duši koristno? Pobožno opravljeno romanje je človeku gotovo zveličavno, zato je sv. kat. cerkev priporočuje. Povsod je Bog stvaril vrelee hladne vode, ki nas ohladijo in okrepčajo; na nekterih krajih je pa stvaril take vrelee, ki našemu truplu še zgubljeno zdravje poverniti morejo. Enako je z našo dušo. Povsod zamoremo Boga moliti in čestiti, on je povsod ravno tisti, pa mi nismo povsod ravno tisti; dokler nas eden kraj razveseli, nas kak drug kraj za pobožnost obudi. Bog sam si je izvolil nektare kraje, kjer hoče posebno češčen biti, in kjer nam posebno rad milosti deli, da bi ta kraj večkrat obiskovali.

e) In tak kraj so svete Višarje. Že 518 let hodi tavžent in tavžent ljudi vsakega leta na ta kraj, da bi tukaj opravili svojo pobožnost. Kaj se je v tem času vse zgodilo, kaj se je vse spremenilo in spredrugalo! Koliko je novega se napravilo, in koliko starega se overglo! Ali tu sem se potuje brez prenehanja po težavnem in stermem potu, brez upanja na časni dobiček, na svetno veselje, na dobro postrežbo. Mar to ni znamenje, da je ta kraj Bogu ljub, in da ga Marija posebno varuje? Tako je, ne pa drugače! (Ta stavek se lahko spreminja po okoljščinah, po cerkvi, po svetniku.)

f) Keršanski romarji! vera pelje in vodi ljudi sem na goro, vera pokliče in pripelje milost božjo dolj iz nebes, ia milost božja in človeška prošnja se srečata tukaj pri Mariji. Človek se bliža Bogu z večo pobožnostjo, z večo priserčnostjo in z večo vdanostjo; Bog pa pride človeku tem rajši in tem prej naproti, ker vidi človeško priserčnost, in ker Marija s svojo mogočno predprošnjo človeka zagovarja. — Iz tega vidite, da je keršansko romanje zveličavna navada, in da je imeniten ta kraj, kjer ste se zbrali.

II. Pri vsakem delu in opravilu našem je veliko na tem, kako ga opravimo, zato vam hočem še pokazati: Kako naj božji

pot keršansko opravimo, da bo Bogu dopadljiv in našim dušam na zveličanje?

a) Kdor se na božji pot poda, mora to storiti z dobrim namenom: da bi Boga molil, njegove svetnike čestil in se jim v varstvo priporočal; da bi v dušnih in telesnih potrebah pomoči prosil, ali za sprejete dobrote se zahvalil; da bi za svoje grehe pokoro delal in tako za svojo dušo skrbel.

b) Izvolite si za romanje tudi pripravi čas. Ob takih dneh, kedar se zbira navadno veliko ljudi, ni dobro romarske kraje iskati, ker se pomnoži sicer število ljudi in tesnoča, pobožnost se pa ne poviša. Tudi ni prav, ob takem času iti od doma, kedar je doma veliko dela. Temuč poišči si čas, kedar doma najmenj zamudiš, zakaj domače delo je potrebno in tebi ukazano, romanje pa ni ukazano.

c) Na potovanji zadržajte se pobožno, mirno, ponižno, naj že hodite ali se vozite. Razposajeno vpitje, obrekljivo govorjenje, draženje in jezanje naj ne bo med vami. Pomanjkanje, sitnosti, neugodno vreme, težaven pot in druge neprijaznosti pa prenesite Bogu za ljubo s potrpljenjem. Vaš pot je božji pot, zato ga opravite po božje ali pobožno.

d) Še ne česa vas hočem opomniti. Ko je David bežal iz Jeruzalema, mu pride Semej iz Savljove hiše na proti, začel je kamena lučati v kralja in vpiti: „Pojd ven iz dežele, pojd ven, ti mož kervi!“ In rekel je Abizaj Davidu: „Kaj preklinja ta pes mojega gospodarja in kralja; jaz pojdem doli in mu glavo odbijem!“ David je pa mirno odgovoril in pohlevno rekel: „Naj ga preklinjati, morebiti da se Gospod ozre na mojo nadlogo, in da mi z dobrim poverne današnje preklinjanje!“ Tako si mislite tudi vi, kedar vas med potom kdo draži ali zasramuje zavolj vaše pobožnosti.

e) Na kraju svojega potovanje opravite sveto spoved, dobro pripravljeni in z zgrevanim srcem. „Ako se pa svojih grehov spovemo, je Bog zvest in pravičen, da nam naše grehe odpusti, in da nas ozdravi naših hudobij.“ (I. Jan. 1, 9.) Tukaj imate priložnost se spovedati, duhovniki že čakajo na vas, ni jih treba iskati. Tukaj najdete tuje duhovnike, kateri vas ne poznajo, in katerim tem lažje razložite vse vaše slabosti. Tukaj vas spodbuja tudi pobožnost toliko drugih ljudi, zato ne zamudite svete spovedi.

f. Sprejemite z veliko pobožnostjo presveto rešnje Telo. Ta angeljski kruh, ki je iz nebes prišel, bo vaše pobožne sklepe potrdil in vaše duše za večno življenje prihranil. Tako bote sveto in prav tesno združili se s svojim Zveličarjem, saj pravi on sam: „Moje meso je zares jed, in moja kri je zares pijača; kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem!“

g) V tej ozki zvezi z Zveličarjem opravljajte molitve in prošnje do Boga z zaupanjem, da bote uslišani. Naš Odrešenik sam pravi: „Karkoli bote očeta v mojem imenu prosili, to bo vam

dal.“ Prosite toraj sami za sebe, da bi vam Bog v vaših nadlogah pomagal; prosite za tiste, ki so se vašim prošnjam priporočili: prosite pa tudi za tiste umerle, kateri so v življenji bili združeni z vami v prijaznosti in ljubezni, zdaj pa vaših prošenj potrebujejo. Ne pozabite tudi za to prositi, da bi Bog sv. katoliško vero in cerkev na svetu ohranil in povišal, da bi dal nam mirne in pokojne čase doživeti, da bi nam vsem podelil svoj blagoslov, in nam dal zdravje in srečo pri naših opravilih. Za pomočnico pa izvolite in naprosite Mati božjo Marijo, da bi z vami in za vas pri Bogu prosila.

Sklep.

Keršanski romarji, če ste tako opravili svoj božji pot, potem ste ga dobro opravili. Kdor je seboj gori prinesel težki kamen sovražstva, ta naj ga verže od sebe in naj ga zavalj v brezno pozabljivosti. Kdor je gori prinesel težo krivičnega blaga, ta naj terdno sklene, vse poravnati in po pravici poverniti. Kdor seboj ima železne kovi hudih navad, ta naj je zapusti tukaj, in prihodnjič naj mu bo Marija mati lepe ljubezni izgled. Kdor je stal na taki višini dobrih sklepov, tak ne sme pasti nazaj v globočino starih grehov. Pa naši najboljši sklepi so prazni brez božje pomoči, zato se obrnemo k tebi Marija, nebeška kraljica, prosí za nas zdaj in na večni čas! Amen.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Prestavljen je č. g. Baumgartner Konrad iz Sokolovega v Knežovo. — Umerli so č. g. Stroj Anton, fajm. pri sv. Jurji na vinskih gorica; Ineko Tomaž, prošt in fajmošter v Podkernosu; Raupl Janez, stolni korar. R. I. P. — Razpisane so fare: Globasnica, Vetrinj, Št. Juri na gorica, in en kanonikat pri stolni cerkvi.

Ljubljanska škofija. Č. g. Tomelj Jak., duh. pom. v Hinah, je dobil duhovnijo Ambrus; č. g. Brulec Fr., kapl. in katehet v ušul. šolah v Loki, Dolino; č. g. Masterl Ant., namestnik v kor. Beli, Leskovicu v loški dek.; č. g. Šafer Jan., Selo pri Kamniku. — Mestna duhovnija Škofjeloška je razpisana 31. pros.; duhovnija Gojzd 21. pros. — Č. g. Sušnik Jak. je prestavljen s št.-Lorenca v Poljane; č. g. Strupi Jak. s Poljan v št.-Lorenc; č. g. Gasperin Vil. z Mozolja v Hine.

Lavantinska škofija. Č. g. Sorglehner Jož. je postal župnik pri Materi Božji v Puščavi. Prestavljeni so č. g. kaplani: Lempl Jak. v Pišece; Rodošek Ant. za I. v Rajhenburg; Dovnik Fr. za I. v Šoštanj; Ostrožnik Ant. za II. v Škale; Cizej Fr. v št. Pavelj pri Preboldu, in Košar Jan. v Laporje.